

OCENA URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA

OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA
ZA OBDOBJE 1976—1980
V LETU 1977

Družbeni plan občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1976—1980 je bil sprejet v juliju 1976 v pogojih intenzivnega prilagajanja gospodarstva in celotne družbe ustavnim določilom. Gospodarstvo je bilo v tem času zaradi nakopičenih strukturnih problemov in pod vplivom recesije v svetu na najnižji stopnji gospodarske aktivnosti v zadnjem desetletju. Zato je bil dan v družbenem planu občine na osnovi dogovora o temeljnih srednjeročnega plana, zlasti pa še v smernicah za leto 1977, poudarek naslednjim temeljnim ciljem in nalogam družbeno ekonomskega razvoja, ki naj bi zagotovili kvaliteten napredek v razvoju proizvodjalnih sil in družbeno ekonomskih odnosov:

- utrjevanje in vsestranski napredek položaja delavca v združenem delu z uveljavljanjem določil ustave in zakona o združenem delu, predvsem na področju uveljavljanja družbeno ekonomskih osnov dohodkovnih odnosov, svobodne menjave dela in združevanja dela in sredstev ter izpopolnjevanje sistema samoupravnega družbenega planiranja;

- celovitejšo preosnovo obstoječega sistema nagrajevanja z doslednejšim uveljavljanjem principa nagrajevanja po rezultatih živega in minulega dela v skladu z delavčevim prispevkom in v odvisnosti od rezultatov dela, s čimer bo stalno izboljševan življenjski standard delavcev in občanov ob poudarjeni krepitevi njihovega družbenega standarda;

- stabilnejši in dinamičnejši gospodarski razvoj na osnovi kvalitetnih dejavnosti v gospodarstvu z nadaljevanjem stabilizacijske politike in doslednim izpolnjevanjem planskih nalog;

PREDVIDENI DNEVNI RED ZA ZASEDANJE SKUPŠČINE 1. IN 2. DECEMBRA 1977

1. Ocena uresničevanja družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1976—1980 v letu 1977
2. Smernice za uresničevanje družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1976—1980 v letu 1978 — osnutek
3. Odlok o sprejetju zazidalnega načrta za območje ŠŠ 218/3 — Vodice — osnutek
4. Odlok o sprejetju sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta za območje zazidalnega otoka ŠŠ 6 — soseska 6 — predlog
5. Odlok o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve — osnutek
6. Poročilo Standard-Investa o poteku sanacije objektov in odprave ostalih pomanjkljivosti in napak v stanovanjskih objektih (faza 3A in 3B) na levi in desni strani Kamnogoriške ulice — »Draveljska gmajna«
7. Poročilo predsednika skupščine o sodelovanju občine Šiška z pobrateno občino Kavadarci
12. PROGRAMA SML:
8. Odlok o pogrebnem ceremonialu — osnutek
9. Informacija o poslovanju DV Viator TOZD mestni potniški promet

- uresničevanje razvoja prednostnih dejavnosti s spremembo strukture proizvodnje in temu podrejene investicijske politike;

- intenzivnejše povečanje izvoza in racionalno nadomeščanje uvoza ter doseganje večje skladnosti v zunanjetrgovinski bilanci;

- izvajanje prednostnih nalog v družbenih dejavnostih;

- skladnejši družbeno ekonomski razvoj krajevnih skupnosti ter smotno prostorsko razporejanje dejavnosti in objektov;

- racionalnejše zaposlovanje na vseh področjih s spodbujanjem izobraževanja v skladu z družbenimi razvojnimi potrebami;

- izvajanje sistema varnosti, družbene samozaščite in ljudske obrambe.

Veliko oviro pri analiziranju družbeno ekonomskih gibanj in izvajanja nalog družbenega plana predstavlja neprimerljivost statističnih podatkov za letošnje leto s podatki iz preteklih let. Spremembe v sistemu obračuna dohodka, ki se je tekom leta 1976 še dograjeval in prehod na novo enotno klasifikacijo dejavnosti so povzročili, da podatki o razporejanju dohodka iz periodičnih obračunov in po dejavnostih niso neposredno primerljivi z gibanji v preteklih letih, niti v celoti s predvidevanji družbenega plana in smernic za leto 1977. Skoraj povsem pa je onemogočena primerjava razvoja po posameznih področjih in dejavnostih. Primerljivi so le podatki za celotno občino, kar pa onemogoča in v mnogočem otežuje podrobnejšo strukturalno analizo gibanj. Ponekod smo poizkušali sami prirediti podatke tako, da bi bili primerljivi s preteklimi

obdobji, kako bi na ta način pridobili vsaj subjektivne ocene. Zato smo pristopili v izogib tem pojavom za nadaljnja obdobja enotni metodologiji planiranja 14 občin ljubljanske regije, h kateri se pridružujejo tudi vse banke tega območja. Plani za leto 1978 bodo že izdelani po tako usklajeni metodologiji, verjetno pa jo bo potrebno za leto 1979 dopolniti z morebitnimi spremembami, ki jih bo prinesel republiški zakon o sistemu družbenega planiranja.

GLOBALNA OCENA RAZVOJA V LETU 1977

1. Materialne okvire razvoja in osnovne tokove družbene reprodukcije v letu 1977 kažejo naslednji osnovni kazalci razvoja:

	Realne stopnje v %	
	Smernice 1977	Ocena 1977
Družbeni proizvod	7	okoli 7
Zaposlenost	2,8	okoli 3
Produktivnost	4,2	okoli 4
Osební dohodek	2	okoli 3,5
Izvoz	10	okoli 4
Uvoz	6	okoli 22
Investicije	15	okoli 5*

* Investicije so v porastu na leto 1976, vendar vrednostno vključujejo že začete investicije v preteklem letu. Realizacija investicij je pod planom za leto 1977.

Tabela kaže, da so gospodarska gibanja v letu 1977, po drugem letu izvajanja družbenega plana, blizu ali enaka planskim predvidevanjem, vendar niso povsod ugodna za doseganje stabilnih gospodarskih gibanj. Predvsem lahko ugotovimo:

- premajhen porast izvoza, nedoseganje planskih predvidevanj,
- močno povečanje uvoza,
- povečanje investicij v osnovna sredstva, vendar daleč pod planskimi predvidevanji,
- dokaj umirjeno gibanje cen, predvsem v II. polletju.

V polletni analizi prikazana ekstremna materialna gibanja, kot posledica pomembnih sistemskih sprememb in ukrepov tekoče ekonomske politike, (predvsem na področju zunanje trgovinske menjave), kreditno monetarne politike, politike cen, obračuna dohodka in načina plačevanja, razširjene reprodukcije in drugih) so vnesla precejšnjo negotovost v poslovanje organizacij združenega dela, občasno zmanjševala njihovo poslovno, otežkočala pomembnejše razvojne odločitve in s tem vplivala na počasnejše uveljavljanje kvalitetnejših dejavnikov razvoja.

2. Doseženo povečanje produktivnosti dela v letu 1977 je predvsem posledica ugodnejših pogojev za realizacijo proizvodnje, manj pa rezultat boljše organizacije dela, sodobnejše tehnologije in opremljenosti oziroma boljšega izkoriščanja delovnega časa in znanja.

Problem kadrov in uporabe znanja ostaja v ospredju. Glede vključevanja razvojno raziskovalnega dela pri reševanju problemov v materialni proizvodnji in pri dviganju tehnološke ravni je sicer opaziti pozitivne premike, zlasti prek neposrednega sodelovanja med organizacijami združenega dela v materialni proizvodnji in družbenih dejavnostih, vendar so rezultati še skromni. Premalo je razvita motivacija za vlaganje v raziskovalno delo, ter za povečanje dohodka s produktivnostjo in kvaliteto proizvodnje.

V združenem delu močno zaostaja dolgoročno planiranje kadrovskih potreb, kjer ti plani so, temeljijo pogosto na podaljševanju obstoječe kadrovske strukture brez upoštevanja sprememb sodobne organizacije dela in raziskav tržišča. Proces samoupravnega povezovanja usmerjenega izobraževanja z uporabniki teh storitev se je šele začel.

Rast zaposlenih je večja od predvidene, saj se bo zaposlenost v letu 1977 (podatki so na podlagi vkalku-

liranih ur) povečala za preko 3 %, od tega hitreje narašča zaposlovanje v TOZD družbenih dejavnostih, kar je vpliv predvsem razširitve zmogljivosti v osnovnem šolstvu in otroškem varstvu. Zaradi prehoda na novo nomenklaturu so vse statistične serije podatkov po dejavnostih težko ocenljive. Grobe ocene, prirejene na osnovi podatkov periodičnih obračunov in posebne ankete, kažejo da bo rast števila zaposlenih v:

industriji	0,5 %
gradbeništvu	17,5 %
prometu	5,2 %
obrtni in osebne storitve	12,1 %
stan. kom. dejavnost	58,6 % in
fin. tehn. in druge storitve	5,1 %
negospodarstvu	5,0 %

V trgovini, gostinstvu in kmetijstvu bo stanje zaposlenih nespremenjeno.

V politiki zaposlovanja, kar dokazuje tudi skok zaposlenosti, neskladen s smernicami za leto 1977 na posameznih področjih, prevladujejo ekstenzivne tendence in ni bistvenih premikov v strukturi dela. Udeležba produktivnosti dela v rasti družbenega proizvoda presega sicer 50 %, vendar je pod planskimi predvidevanji.

Delitev osebnih dohodkov po rezultatih tekočega in minulega dela se v interni delitvi še ne uveljavlja. Na pobudo sindikatov je v teku intenzivna aktivnost v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela za oblikovanje in sprejemanje novih meril za delitev osebnih dohodkov po rezultatih dela, ki jih bodo opredelili v svojih samoupravnih aktih do konca tega leta.

Glede na okoli 15 % dvig življenjskih stroškov in prek 18 % nominalen dvig neto mesečnih povprečnih osebnih dohodkov na delavca, ocenjujemo, da bo realni dvig osebnih dohodkov v letu 1977 okoli 3,5 %.

Samoupravno sporazumevanje o minimalnih standardih življenjskih in kulturnih pogojev delavcev pri zaposlovanju delavcev se s težavo uveljavlja, mnoge temeljne organizacije združenega dela pa teh določil niti niso vnesle v svoje interne akte. Ocenjujemo, da bo to povsod storjeno še v letu 1977.

3. V letu 1977 bo zgrajenih v občini 1.225 stanovanj, od tega le štiri stanovanja v organizirani individualni gradnji. K tem dosežkom moramo prišteti še 200 stanovanjskih enot v Domu starejših občanov. Iz navedenega lahko ocenimo, da se plan v stanovanjski izgradnji uspešno izvaja in da smo nadomestili izpad iz preteklega leta. Osnovni problemi uspešne stanovanjske graditve pa so, kvalitetno opremljanje zemljišč, visoka cena m² stanovanjske površine ter stanarine, ki ne omogočajo niti enostavne, kaj šele razširjene reprodukcije stanovanjskega sklada. Na drugi strani pa se ugotavlja, da ne dovolj izkoriščena sredstva za stanovanjsko gradnjo pri poslovni banki, kar opozarja na neskladja na tem področju.

Tudi na drugih področjih družbenega standarda so bili doseženi pomembni uspehi. Tako poteka izgradnja otroških vrtcev, osnovnih šol in zdravstvenega doma v skladu s planom samoprispevkov. Kljub temu pomembnemu napredku pa so potrebe po objektivni družbenega standarda še zelo velike, predvsem na področju otroškega varstva, saj le-to zajema v organiziranem varstvu le okoli 40 % predšolskih otrok.

Izboljšuje se uspešnost osnovnega šolanja in zmanjšuje osip učencev. K izenačevanju pogojev za šolanje otrok bo nedvomno prispevala združitve dosedanjih osnovnih šol v enotno delovno organizacijo. Celodnevna šola dosedaj vključuje 9,4 % vseh učencev, podaljšano bivanje pa koristi 20,8 % učencev, kar je visoko, nad republiškim povprečjem. Hitrejše uveljavljanje teh oblik ovirajo predvsem materialne in kadrovske težave, kakor tudi še vedno pereča deficitarnost osnovnošolskih objektov.

V zdravstvu so bili doseženi uspehi pri racionalnejšem in smotrnejšem koriščenju sredstev za osnovno dejavnost in investicije. Količinski obseg zdravstvenih storitev se je povečal za okoli 12 %. Pričeta je investicija v prizidek zdravstvenega doma. Še vedno pa ostane problem novih kadrov, predvsem z visoko

izobrazbo, ki se raje zaposlujejo v bolnišnicah in specialističnih ambulantah kot pa v osnovnih in preventivni zdravstveni službi, kjer so potrebe največje.

S poudarkom na množičnosti kultura in telesna kultura vse bolj postajata sestavni del vsakdanjega življenja delovnih ljudi, čeprav še niso izkoriščene vse možnosti in potrebe, predvsem v delovnih kolektivih in krajevnih skupnostih.

4. Na področju samoupravnega družbenega planiranja lahko ugotovljamo, da smo kljub pričakovanim težavam in pomanjkljivostim dosegli uspehe, kot rezultat prizadevanj za hitrejše razvijanje samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov. Samoupravno družbeno planiranje se dejansko uveljavlja kot instrument in temeljna oblika sporazumevanja in dogovarjanja o skupnih in posebnih interesih nosilcev družbenega razvoja.

Na podlagi ankete smo ugotovili, da kljub zakonski obveznosti srednjeročnih planov ni sprejelo še okrog 10 % delovnih in temeljnih organizacij združenega dela s področja materialne proizvodnje. V tem trenutku še nismo sposobni oceniti kvaliteto, vsebino in usklajenost planov. Samoupravne sporazume o temeljnih planov so sprejele s področja gospodarstva vse delovne organizacije, ki imajo v svoji sestavi temeljne organizacije. Ravno tako sta sprejeli samoupravne sporazume o temeljnih planov obe sestavljeni organizaciji združenega dela s sedežem na območju občine, in to ZP strojogradnja in Uniles.

V samoupravnih interesnih skupnostih s področja družbenih dejavnosti so bili po obdobju začasnega financiranja osnovne dejavnosti ponovno sprejeti samoupravni sporazumi o temeljnih srednjeročnih planov z osnovnim poudarkom na konkretniji opredelitvi minimalnih enotnih in obveznih programov osnovne dejavnosti za posamezne SIS, ki se navezujejo na zagotavljanje pravic, upoštevajoč celotno območje SR Slovenije. S tem so bili dopolnjeni samoupravni sporazumi družbenih dejavnosti za tekoče srednjeročno obdobje z jasnejšo opredeljeno vsebino in konkretnije nakazanim načinom z obsegom uresničevanja načela solidarnosti, zlasti na področjih posebnega in prioritarnega družbenega pomena, kot so: področje vzgoje in izobraževanja, zdravstvenega varstva, usmerjenega izobraževanja, raziskovalne dejavnosti in otroškega varstva. Hkrati so bili sprejeti tudi programi in finančni načrti za leto 1977.

Mnogo slabši pa je položaj pri TOZD družbenih dejavnosti, kjer sistem samoupravnega družbenega planiranja še ni zaživel. Nobena od delovnih ali temeljnih organizacij združenega dela iz tega področja nima srednjeročnega programa, še več, večji del teh organizacij v svojih samoupravnih aktih niti ne predvideva obveznosti planiranja. Statuti in drugi samoupravni akti še niso usklajeni z zakonom. Izjema so le DO iz teh dejavnosti, ki niso vezane na samoupravne interese skupnosti, jih pa po novi klasifikaciji uvrščamo v družbene dejavnosti. Prav tako te TOZD niso opredelile svojih elementov v planih, kar povzroča, da osnovni nosilci stopajo v proces sporazumevanja nepripravljeni, saj so tudi redke TOZD v materialni proizvodnji, ki so doslej opredelile elemente za pripravo samoupravnih sporazumov o svobodni menjavi dela, tako da je sklenitev sporazuma popolnoma odvisna od samih organov samoupravnih interesnih skupnosti. Posledica takega stanja je, da se pri izvajalcih še vedno ohranja proračunska miselnost, pri uporabnikih pa se sredstva za družbene dejavnosti preveč obravnavajo kot strošek in nujno zlo, brez vzporedanja z dejanskimi potrebami združenega dela.

Na področju planiranja v krajevnih skupnostih lahko ugotovimo, da so vse sprejele svoje srednjeročne plane, večja vrzel pa nastopa v njihovi medsebojni uskladitvi z družbenim planom občine. Podpisniki samoupravnih sporazumov o temeljnih planov KS so tudi temeljne organizacije združenega dela. Po anketi je le-teh v občini 60 %. Pri tem je značilno, da intenzivneje sodelujejo manjše organizacije združenega dela kot večje, posebno uspešno sodelovanje organizacij združenega dela s krajevnimi skupnostmi pa je na izvenmestnem območju. Tak rezultat planiranja v KS je za oceniti kot precejšen napredek, če upoštevamo, da je planska aktivnost prvič uvedena v delo KS in to

brez poklicnih strokovnih kadrov. Odločilno vlogo pri pripravljanju in sprejemanju planov so imele družbenopolitične organizacije.

Skupno oceno za novi sistem družbenega planiranja v občini moremo podati kot zadovoljivo. Pri tem velja omeniti, da je proces pripravljanja in oblikovanja planskih dokumentov tekel predvsem v strokovnih službah in izvršnem svetu občine, ter da je bilo sodelovanje med posameznimi nosilci planiranja večkrat premajhno. Zaradi tega so planski dokumenti občine metodološko in vsebinsko pogosto premalo usklajeni s planskimi dokumenti nosilcev planiranja. To pomanjkljivost poskušamo odpraviti z aktivnostjo na pripravi plana za leto 1978 z uvedbo enotne metodologije in na tej osnovi učinkovitejšega spremljanja uresničevanja planskih nalog.

Skupščina občine usklajuje svoje planske dokumente z ostalimi ljubljanskimi občinami v okviru družbenega plana Ljubljane in planskih dokumentov za razvoj posameznih področij (oskrba, zaposlovanje, cestno omrežje in drugo). Občina Šiška je pristopila tudi k dogovoru o vprašanih skupnega razvoja občin ljubljanske regije.

URESNIČEVANJE NALOG NA POSAMEZNIH PODROČJIH

I. GOSPODARSTVO

Slika celotnih gospodarskih gibanj, ki smo si jo pridobili s posebno anketo v gospodarskih organizacijah, nam v mnogočem potrjuje oceno, ki smo jo dali ob polletnih gospodarskih rezultatih.

Visok porast fizičnega obsega industrijske proizvodnje v I. polletju letošnjega leta, glede na isto obdobje lanskega leta, je rezultat predvsem visoke dinamike rasti v II. polletju 1976, zato dejansko in primerjalno ritem proizvodnje v letošnjem II. polletju postopno upada. Spremembe v osnovnih podatkih o industrijski proizvodnji, ki so se pojavile ob prehodu na novo nomenklaturu dejavnosti onemogočajo primerjavo po posameznih področjih, primerljivi so le podatki za celotno občino.

Skupni prihodek in njegova delitev

	Realizacija 1976	Ocena 1977	Indeks
Skupni prihodek	15.024.742	17.487.979	116,4
Porab. sredstva (brez amort.)	11.431.107	13.171.310	115,2
Bruto dohodek (družb. proizvod)	3.593.635	4.316.669	120,1
Amortizacija	439.163	519.539	118,3
Amortizacija po predp. stopnji	307.673	383.092	124,5
Amortizacija nad predp. stopnjo	131.490	136.447	103,8
Dohodek	3.285.962	3.933.577	119,7
Razporejen doh. po namenu brez amort.	705.133	823.441	116,8
Razporejen čisti doh. od tega:	2.462.522	2.954.598	120,0
— osebni dohodek	1.972.784	2.180.788	110,5

Ko ocenjujemo skozi primerjavo na lanskoletne rezultate uspešnost poslovanja v letu 1977, ne moremo mimo dejstev, ki otežujejo realno oceno.

Le-te so:

— finančni rezultati, doseženi v preteklem letu, predvsem v I. polletju so bili izjemno slabi. Poleg nizke gospodarske aktivnosti so na te rezultate vplivale spremembe v sistemu obračuna in plačevanja, ki so bile uveljavljene v I. polletju lani;

— po novem kontnem planu v letošnjih porabljenih sredstvih ni več stroškov za kazni, takse in sodne stroške, obresti od kreditov, zneskov, ki jih TOZD izplačujejo delovni skupnosti za njene storitve ter sredstev amortizacije nad predpisanimi stopnjami.

Spremembe v sistemu obračuna zalog in finančne rezultata so prikrile porast stroškov tako, da je dosežen večji bruto dohodek (dohodek povečan za amortizacijo) in se je njegov delež v skupnem prihodku povečal za 0,7 % točke.

Amortizacija po obveznih minimalnih stopnjah je v porastu za 24,5 %, njen delež v celotnem prihodku pa se je povečal iz 2,0 na 2,1 %. Nasprotno pa se je udeležba amortizacije nad predpisanimi stopnjami, kljub relativnemu porastu za 3,8 %, zmanjšala za 0,1 % točke. Višina in dinamika celotne amortizacije, vključno s pospešeno, omogoča zamenjavo osnovnih sredstev šele po 10 do 15 letih.

Realizacija dohodka po šestmesečju ne odstopa od nekajletnega običajnega trenda. Tudi sedaj je drugo polletje močnejše, saj se ocenjuje realizacija 51 % skupnega prihodka in 53 % dohodka.

1. Zunanjetrgovinska menjava

Na področju zunanjetrgovinske menjave smo že ob polletju opozorili, da se razmerja v letu 1977 poslabšujejo. Medtem, ko je bilo v letu 1976 ob ugodni rasti izvoza in precejšnjemu upadanju uvoza (predvsem z administrativnimi ukrepi) doseženo visoko pokritje uvoza blaga z izvozom, pa se v letošnjem letu v globalu to pokritje iz meseca v mesec zmanjšuje. Ocenjujemo, da bomo skupaj izvozili za 1.481 milijonov din ali za 13,2 % več kot preteklo leto, uvozili pa za 1.394 milijonov din ali za 32,4 % več kot pa leta 1976. Končni obračun bo verjetno glede na prisotne trende pokazal, da se bo uvoz z izvozom v občini izravnal. Ti rezultati ponovno dokazujejo, da so bili uspehi doseženi v letu 1976 le kratkoročne narave in da so še vedno prisotni globlji vzroki za preskromno izvozno usmerjenost gospodarstva in njegovo preveliko odvisnost od uvoza reprodukcijskega materiala, surovin in delno opreme.

Razumljivo bi bilo tako stanje, če bi se razmerje med uvozom in izvozom poslabševalo na račun uvoza opreme, s tem pa sodobne tehnologije, kar bi imelo dolgoročno ugodne posledice. Iz rezultatov analize pa izhaja, da smo od skupne vrednosti uvoza porabili 59,8 % za uvoz surovin, 37,2 % za uvoz repromateriala, 0,3 % za uvoz storitev in 2,7 % za ostalo.

V kolikor celoletnemu uvozu prištejemo oceno realizacije uvoza investicijske opreme v skupnem znesku 209 milijonov din, ugotovimo, da smo uvozili za 1.503 milijone din ali za 1 % več kot pa izvozili. Delež uvozne investicijske opreme v celotnem uvozu vrednostno znaša le 13 %.

Posledica takega stanja, povzročene tudi z administrativnimi omejitvami uvoza opreme povzročajo zastoj v modernizaciji naših delovnih organizacij, posebno je pereče tam, kjer so le-te tudi izvozno usmerjene.

Sedanja ocena zunanjetrgovinske menjave je tako mnogo slabša od polletne in opozarja, da so na področju zunanjetrgovinske menjave odstopanja od družbenega plana zelo velika. Ob tej tematiki je potrebno tudi poudariti, da so se razmerja med uvoznimi in izvoznimi cenami v letu 1977 ponovno poslabšala ter vplivajo na rezultate in zunanjetrgovinsko menjavo.

V regionalni usmerjenosti blagovne menjave se še vedno zastrujejo uvozni in izvozni tokovi z razvitimi zahodnimi državami.

Blagovna menjava s socialističnimi državami se povečuje, predstavlja 42,9 % vsega izvoza, vendar pa je močno pod planskimi predvidevanji.

Ugodno se povečuje izvoz v dežele v razvoju, medtem ko uvoznih možnosti iz teh dežel še ne izkoriščamo v celoti.

Ocene kažejo, da bomo uresničili le 91,3 % predvidenega plana izvoza, v tem v zahodne države le 85,6 odstotka.

Na uvoznem področju ugotavljamo povsem obratno sliko, saj uvažamo strukturno iz zahodnih držav 85,9 % vsega uvoza, iz socialističnih držav 13,2 % in iz držav v razvoju 0,9 %.

Očitno je torej, da niso doseženi bistveni premiki v kvalitetni preobrazbi gospodarstva v smislu trajnejše in večje usmeritve v izvoz in v zmanjševanje odvisnosti od uvoza. Konkurenčna sposobnost gospodarstva se ne izboljšuje na trajnejših osnovah, kar je posledica

nižje produktivnosti, višjih domačih cen, slabše organiziranosti in premajhnega dohodkovnega povezovanja ter združevanja dela in sredstev.

2. Investicije in nekateri vidiki uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov razvoja

S smernicami za uresničevanje družbenega plana v letu 1977 smo si na področju združenega dela zadali med drugim tudi naslednje naloge:

— z uvajanjem kvalitetnih dejavnikov poslovanja ob sočasnem intenziviranju procesov združevanja dela in sredstev, na temelju dohodkovnih odnosov, zagotoviti hitrejšo gospodarsko rast, naraščanje produktivnosti dela in doseganje dohodka;

— investirati, skladno s sprejetimi kriteriji razvoja, predvsem pa v modernizacijo in avtomatizacijo proizvodnih procesov in naprav.

V ospredju problematike uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov razvoja (za poglobljeno analizo uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov nam manjkajo podatki o modernizaciji in izkoriščanju proizvodnih zmogljivosti, o inovacijah, o organizaciji proizvodnje in drugi; v nadaljnjih izvajanjih se naslanjamo na vzorčne podatke, minimalne kazalce razvoja, srednjeročne plane, opažanja in ocene) je nedvomno problem kadrov in znanja ter uporaba tega znanja. Raven produktivnosti po delu in znanju zahtevnejših delovnih mest poteka prepočasi, saj je industrija, v kateri so vse prednostne panoge razvoja, povečala zaposlenost v letu 1977 le za 0,5 %.

Planiranje kadrov v organizacijah združenega dela ne poteka po enotni in usklajeni metodologiji, ravno tako pa tudi regionalni zavod za zaposlovanje ni v skladu z metodologijo spremljanja s kriteriji družbenega plana občine, miti, razen za Ljubljano kot celoto, ne izdeluje rednih strukturnih in drugih pregledov.

Nezadostna aktivnost in še premajhna organiziranost združenega dela se kaže pri izobraževanju v delu in pri štipendiranju, ki sta premalo usklajeni s potrebami razvojnih kriterijev in neugodne kadrovske strukture, posebno še ko združeno delo kot celota izraza nadaljnjo težnjo po povečanju kadrov upravno-pravne in poslovno organizacijske smeri. V nasprotju s težnjami štipendijske politike je začelo zaostajati število kadrovskih štipendij, hkrati s tem pa je nesorazmerno raslo število štipendij iz združenih sredstev. Občinski dejavniki, posebno OK ZKS, so s kritično oceno položaja sprejeli ukrepe za izboljšanje stanja.

Glede vključevanja razvojno raziskovalnih institucij pri reševanju problemov v materialni proizvodnji in pri dviganju tehnološke ravni, je možno opaziti pozitivne premike (skupno zasedanje skupščine občine in skupščine raziskovalne skupnosti), vendar so rezultati še skromni, vzroki pa ne leže samo na strani razvojno raziskovalnih institucij, temveč tudi pri uporabnikih. Vzroki za tako stanje nedvomno leže v:

— razdrobljenosti in slabi povezanosti organizacij združenega dela s svojimi strokovnimi potenciali, ki ne obvladajo dovolj dolgoročnega programiranja in širših, ambicioznejših raziskovalnih projektov;

— v nerazvitih razmerjih med raziskovalci in neposrednimi uporabniki na osnovi dohodkovnih odnosov;

— v premajhni motivaciji za vlaganja v raziskovalno delo in s tem povečanja dohodka na osnovi produktivnosti in kvalitete proizvodnje.

Na drugi strani pa je vzpodbudno, da se v TOZD krepijo lastne razvojno raziskovalne dejavnosti, posebej se na nivoju delovnih in sestavljenih organizacij. V posameznih primerih zasledujemo že organiziranje specializiranih TOZD za razvojno raziskovalno delo. Po podatkih ankete o minimumu kazalcev in planov razvoja TOZD močno narašča število delavcev, ki stalno opravljajo raziskovalno — razvojno delo.

Ena od važnih usmeritev v družbenem planu je prehajanje na višjo stopnjo predelave in na povečanje deleža znanja v vrednosti končnih proizvodov. Na tem področju je v letu 1977 opaziti pozitivne premike, predvsem v elektroniki (mikroelektronika, sistemi in naprave za avtomatizacije) in v strojogradnji s težnjo prehajanja na gradnjo kompletnih objektov. Posebno je pomembno, da se bo proces prestrukturiranja in or-

ganiziranja odvijal tako, da se bodo naše delovne organizacije same ali v višjih oblikah združevanja pojavljale kot nosilec poslovanja tako pri prenašanju tehnologij kot pri gradnji objektov. V korak s tako orientacijo pa medvomno ne gredo projektantske organizacije širšega območja, ki so slabo povezane z domačimi proizvajalci opreme, saj v svojih projektih načrtujejo izredno majhen delež domače opreme, po oceni le okrog 10 %. Zato često nastopajo problemi pri realizaciji projektov, saj niso proučene vse možnosti nabave opreme doma in v vzhodnih deželah.

Med kvalitetnimi dejavniki je dan močan poudarek modernizaciji in avtomatizaciji proizvodnje ter boljši tehnični opremljenosti delovnih mest. Struktura investicij v letu 1977 kaže, da bomo kar 60,8 % celotne vrednosti namenili za nakup opreme, oziroma 61,7 % vseh investicijskih sredstev za rekonstrukcije in modernizacije.

Investicijske naloge so posamezne delovne organizacije v letu 1977 uresničile takole:

Litostroj — gradnja obrata »transportnih vozil in naprav« je v teku. Dela na pripravi zemljišča so že pričela.

Za rekonstrukcijo težke strojegradnje, v katero spada jeklolivarna, pločevinarna, obdelava in montaža, je v fazi investicijskega programa. Izdelani so idejni načrti za zgradbo. Vzporedno teče nabava pomembnih obdelovalnih strojev doma in v tujini.

Za nov obrat »preoblikovalne opreme« je izdelan investicijski program.

Unitas — gradnja industrijske hale za brusilnico in galvanizacijo je zaključena.

Samacija strojne obdelave in montaže, kakor tudi modernizacija in rekonstrukcija proizvodnje sanitarnih armatur in razširitev proizvodnje na radiatorске ventile kasni zaradi nepravočasnosti izdovab opreme iz uvoza.

Tiki — zaključena so vlaganja v osvojitve postopka plastifikacije kotličkov, poskusno obratovanje se predvideva za konec leta 1977.

Vzporedno je vršena modernizacija varilnega postopka, mehanske obdelave in montaže.

Dokončana je gradnja skladiščne hale in zaklonišča. Lek — realizirana je investicija v polindustrijski obrat farmacevtske finalizacije.

Vzporedno se vrši dopolnitev in zamenjava obstoječe opreme.

Težišče Lekovih investicij v letu 1977 je bilo na območju drugih občin.

Color — terminski plan investicij se premika v leto 1978. Vzroki za to leže v nepridobitvi lokacijskega dovoljenja za pralnico embalaže, kjer je pogoj izvršitev kanalizacije Šentvid—Medvode in izgradnja čistilne naprave na Brodu; za pralnico embalaže in za rekonstrukcijo mešalnice niso bila pridobljena uvozna dovoljenja za opremo, niti zagotovljena devizna sredstva.

Pivovarna Union — gradnja nove polnilnice steklenic je v teku, poskusno obratovanje se predvideva koncem I. polletja 1978.

Slovina TOZD Slovenijavino — investicija v rekonstrukcijo kleti ter industrijskega tira z rezervoarji za vino se prenaša v leto 1978. Vzroki leže v nedokončani projektni dokumentaciji in nezagotovljenih finančnih virih.

Podjetje za avtomatizacijo prometa — koncem leta 1977 se pričinja I. faza rekonstrukcije in modernizacije obratov delovne organizacije. Glede na obseg investicij bodo le-te izvajane vse do konca leta 1979.

IEZE — pričeta so gradbena dela za realizacijo projekta mikroelektronike, predvideni zaključek investicije koncem leta 1978, poskusno obratovanje januarja 1979.

Zaključena je investicija v proizvodnji feritov, s katero se zagotavlja uporaba feritov v profesionalni elektroniki.

Tekstil — TOZD Tkalnica Vižmarje — gradnja proizvodne hale za razširitev apreture je v teku, proizvodnja bo stekla koncem prve polovice leta 1978.

Tekstil — TOZD Tekstilna tovarna Medvode — gradbena dela na proizvodni hali so v teku, pričetek proizvodnje se predvideva koncem leta 1978.

GP Metograd — TOZD Mobilia — gradnja proizvodnega objekta na Brodu je zaključena, pričetek obratovanja se predvideva za konec leta 1977.

IMP TOZD SKIP — osvojena je proizvodnja gradbenih nakladalcev v kooperaciji z domačimi proizvajalci.

Druge organizacije združenega dela so v letu 1977 predvsem vlagale v modernizacijo in zamenjavo opreme, v razširitev spremljajočih objektov in dejavnosti ter v priprave in projekte za nove investicije v naslednjem letu.

Na področju trgovine so bile realizirane naložbe v novo samopostrežno trgovino v Kosezah, v razširitev maloprodajne trgovine v Dravljah in v Vižmarje-Brod.

V zagotavljanju sredstev za investicijske naložbe upada delež lastnih sredstev OZD, povečuje pa se delež bančnih kreditov. V sistemu družbene reprodukcije še vedno prevladujejo klasične oblike zbiranja sredstev in kreditiranja, prepočasi se uveljavljajo skupna vlaganja ter združevanje dela in sredstev na osnovah medsebojne dohodkovne povezanosti in odvisnosti. Poleg nepripravljenosti s projekti je to velika ovira hitrejših investicijskih aktivnosti.

5. Malo gospodarstvo

Na področju malega gospodarstva kljub prisotni problematiki, opredeljeni v družbenem planu občine in akcijsko konkretizirani v smernicah za leto 1977, ni bilo mnogo storjenega. Nismo zabeležili, sami pa tudi ne podvzeli, pobud za načrt in samoupravno dogovorjen razvoj celotnega kompleksa malega gospodarstva v občini. Na nivoju mesta ni bil sprejet družbeni dogovor o razvoju servisne dejavnosti in oblikovanju cen storitev, ravno tako pa na nivoju občine še nismo izdelali programa razvoja malega gospodarstva. Vsekakor moramo kompleks te problematike obravnavati ločeno po dejavnostih tako v družbenem kot v zasebnem sektorju. Problematika v proizvodni obrti ni tako pereča, mnogo izrazitejša, posebno v novo rastočih soseskah pa je storitvena obrt, predvsem v poklicih, ki nudijo storitve neposredno občanom.

Izvršni svet pripravlja analizo o možnostih razvoja malega gospodarstva in jo bo predložil delegatski skupščini v obravnavo na decembrski ali januarski seji. Z organizirano in usmerjeno razpravo se želi pospešiti ekonomsko-tehnični razvoj in povezanost malega gospodarstva z drugimi dejavniki, poudariti poseben strateški pomen malega gospodarstva za uspešno izvajanje družbene samozaščite in za organizacijo materialne baze splošnega ljudskega odpora. Hkrati je potrebno razrešiti tudi vpliv potreb malega gospodarstva na urbanistično politiko, s tem pa zagotoviti zadostno število poslovnih prostorov in lokacij, predvsem za storitvene pa tudi proizvodne obrti, pod posebnimi pogoji.

Izrečena in druga predvidevanja pa izvršni svet ne more uresničiti sam brez sodelovanja delovnih in pogodbenih organizacij združenega dela s področja obrtne dejavnosti, brez interesa zasebnih obrtnikov in drugih dejavnikov, odgovornih za skladen družbeni razvoj občine.

4. Kmetijstvo

Kmetijstvo občine je orientirano zlasti na proizvodnjo krme in na tej osnovi proizvodnje mleka, govejega mesa in plemenske živine. Ocena kmetijske proizvodnje v letošnjem letu je ugodna, pričakovani so večji hektarski donosi (v času ocene še niso bili zbrani podatki o dejanskih dosežkih, le-ti bodo obdelani šele v novembru). Proizvodnja mleka narašča, vendar ugotavljamo, da bo zaradi politike Ljubljanskih mlekarov pri plačevanju mleka z obveznim povratnim odkupom mlečnih proizvodov (sirom) interes za proizvodnjo upadel.

V družbenem sektorju, kjer nastopata le Kmetijska zadruga Medvode in Emona, TOZD Poljedelstvo in govedoreja Domžale, je orientacija v živinorejo in proizvodnjo žitaric. Kmetijska zadruga Medvode ima

tudi dogovorjene površine posejane z ržjo za potrebe farmacevtske proizvodnje v Leku.

Kmetijska zadruga Medvode uspešno razvija kooperacijo z individualnimi kmetijskimi proizvajalci, premalo pa je prisotno združevanje dela, sredstev in zemlje z individualnimi gospodarstvi, vsestranski razvoj kmetijskega združništva in druge oblike sodelovanja z družbenim sektorjem na dolgoročnejši podlagi za popolnejše in učinkovitejše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti ter s tem zagotavljanjem stalne rasti blagovne proizvodnje in dohodka proizvajalcev.

Zemljiška kmetijska skupnost si je kot osnovno nalogo za leto 1977 zadala izdelavo kmetijskega prostorskega plana, s katerim bi opredelili površine, ki bi bile trajno namenjene za kmetijsko uporabo in katerih namembnost praviloma ne bi smeli spreminjati, vzporedno pa seveda vse površine za nekmetijske namene in površine, ki bodo ozko povezane s kmetijsko dejavnostjo, kot npr. vodni rezervati in drugo.

S sprejetjem kmetijskega prostorskega plana bodo dane nove razvojne možnosti za intenzivnejši razvoj kmetijstva in gozdarstva v višinskih predelih, z odpiranjem prostora za ustreznimi prometnicami in drugimi posegi. Tako bo možno načrtno pristopiti k razvoju kmetijstva in gozdarstva po posameznih območjih in krajevnih skupnostih, kakor tudi možnost načrtnega pristopa k agrarnim operacijam v cilju racionalnejše proizvodnje.

Izvršena je bila evidenca neobdelanih površin v letu 1977. Po dosedanjih ocenah neobdelanih zemljišč na območju občine izhaja, da so neobdelane površine predvsem tam, kjer so iz kakršnegakoli vzroka neurejeni lastninski odnosi. Evidentiranje neobdelanih zemljišč je izvršila pospeševalna služba pri KZ Medvode v sodelovanju z delegati Kmetijske zemljiške skupnosti in krajevnih skupnosti.

V zakup so bila dana zemljišča kmetijskega zemljiškega sklada in so bile v ta namen sklenjene zakupne pogodbe z zakupniki. Pri tem gre poudariti, da vseh površin ni bilo možno dati v zakup, ker za nje ni bilo izraženega interesa. To velja predvsem za slabša zemljišča, kot so močvirna, zemljišča v odročnih legah in podobno.

Na področju melioracijskih posegov na zamočvirjenih zemljiščih je v izdelavi glavni projekt za področje od vasi Vojsko do Sela in pedološka ekspertiza za področje pod vasjo Rašica. Dela se bodo začela izvajati takoj, ko bo odobrena predpisana dokumentacija.

Kmetijska zemljiška skupnost je vzpodbujala in sodelovala pri medsebojni menjavi kmetijskih zemljišč zasebnih kmetovalcev, ki so jih vršili kmetje zaradi racionalnejšega gospodarjenja.

V letu 1977 je še vedno deloval sklad za pospeševanje kmetijstva, predvsem z nalogo vzpodbujanja modernizacije zasebnega kmetijstva z regresiranjem. Finančna sredstva sklada so pomemben dejavnik izvajanja kmetijske politike v občini, kar dokazujejo vidni rezultati v povečanju kmetijske proizvodnje, s tem pa tudi pravilnost usmeritve vloženih sredstev sklada. Pričakujemo, da bo SIS za pospeševanje kmetijstva konstituirana še v letošnjem letu, s tem pa uspešno zaključena samoupravna transformacija še na enem področju.

5. Gospodarjenje s prostorom (urbanizem)

V letu 1977 se je pristopilo k izdelavi bilance celotnega prostora občine Šiška, saj vse bolj izstopa v ospredje neskladje prostorskega razvoja občine, predvsem v naselitvi prebivalstva in razporeditve proizvodnih objektov ter infrastrukture. Pričeli smo z izdelavo sprememb in dopolnitev urbanističnega programa in urbanističnega načrta mesta Ljubljane, s katerimi predvidevamo izvesti uskladitev obstoječih dokumentov s spremenjenimi gospodarskimi in družbenimi interesi. Delno smo že, obstaja pa še naprej, kot prioriteta naloga — opredelitev in sprostitvev rezervatov za infrastrukturne posege v prostor, odpiranje novih proizvodnih con, ter tako skupaj z združenim delom, krajevnimi skupnostmi, SIS, drugimi občinami in mestom, opredeliti in uravnotežiti v medsebojnem odnosu centralne, proizvodne in stanovanjske zazid-

ljive površine ter odnos do kmetijskih proizvodnih površin.

V okviru mesta se je nadaljevalo z izdelavo koncepta dolgoročnega razvoja mesta »Ljubljana 2000«, z urbanističnim programom in urbanističnimi načrti mesta.

Sočasno s pričetkom izdelave sprememb in dopolnitev urbanističnega programa in načrta mesta, se je pristopilo k dopolnitvam bazičnih urbanističnih dokumentov za zaključena prostorska območja: Medvode, Podutik, Soseska 6, 4/3, 5/1, Šmartno—Tacen—Gameljne, Stanežiče in drugi.

Poseben poudarek je bil dan ponovni preverbi intenzitete izrabe površin v poslovnih conah ter naročena novelacija zazidalnih načrtov: v ŠM 1, SP 2 in 3, SP 8. Hkrati je v pripravi predlog spremembe GUP za prekvalifikacijo institutske cone SI 4 v poslovno SP 10.

Poseben pomemben je sprejem kmetijskega prostorskega plana, v katerem se morajo uskladiti vsi interesi poseganja v prostor. S tako zastavljeno aktivnostjo želimo dopolniti urbanistično dokumentacijo, ki bo postala sestavni del novelacije GUP.

6. Komunalno gospodarstvo

V I. polletju leta 1977 je potekalo redno delovanje in financiranje kolektivne komunalne dejavnosti (javna razsvetljava, vzdrževanje cest, javna higiena, javne zelenice in parkovni gozdovi) iz splošne porabe. Poleg tega je bila zadovoljena redna dejavnost individualnih komunalnih potreb ob rednem vzdrževanju komunalnih naprav. Pri celotni navedeni dejavnosti pa se je stremelo za racionalno porabo finančnih sredstev. V okviru vremenskih možnosti, glede na zimski čas, se je nadaljevalo z izgradnjo individualnih in kolektivnih komunalnih naprav v skladu s sprejetimi programi komunalnih delovnih organizacij. Pri tem pa je bilo vključeno sodelovanje krajevnih skupnosti.

Že v mesecu marcu tega leta se je začelo z izgradnjo II. faze Toplarne Šiška z dvema kotloma s po 50 Gcal/h. En kotel bo dokončan v tem letu; drugi pa bo dan v poskusno obratovanje. V I. trimesečju se je začelo tudi z gradnjo tehnično-obratnega objekta (delavnice, skladišča), ki bo dokončan še v tem letu.

Poleg tega pa je bil dograjen vročevod od Toplarne Šiška do Stegen in od Celovške do Avtotehne, kar je omogočilo odstranitev kotlarne ob Celovski cesti.

V tem letu bo postavljen tudi rezervoar kapacitete 10.000 m³ za kurilno olje.

Nadaljevale so se priprave za izgradnjo plinovoda in plinskega omrežja za zemeljski plin ter priprave za realizacijo mestnega programa porabe presežnih sredstev posojila za ceste na območju občine.

Pričelo pa se je z izgradnjo I. faze Celovške ceste in Tacenskega mostu, kar je skladno s programom SIS za izgradnjo 10-letnega programa cest in programov republiške skupnosti za ceste. Pomembno je tudi to, da je bila dokončno opredeljena trasa avtoceste.

Glede na navedeni investiciji se je po občinskem programu pričelo z gradnjo železniškega podvoza v Vižmarjah.

V tem letu ne bo mogoče avesti, tako kot je bilo programirano, nove avtobusne proge v SS-10 Draveljska gmajna iz razloga, ker ni bilo sredstev za nabavo novih vozil.

Nedvomno je velikega pomena, da je bila v tem obdobju ustanovljena samoupravna komunalna skupnost občine Ljubljana-Šiška.

V okviru mesta smo sodelovali pri ustanavljanju enotne samoupravne interesne skupnosti za varstvo zraka. V občini Ljubljana-Šiška smo že dosegli zadošten odziv podpisnikov.

Občinska konferenca SZDL Ljubljana-Šiška je v tem času začela z akcijo za ustanovitev odborov za varstvo okolja po krajevnih skupnostih, in sicer še v tem letu.

V tem času je bil izvršen podpis za pristop k družbenemu dogovoru o zadevah skupnega odločanja pri opravljanju komunalnih dejavnosti posebnega družbenega pomena na območju ljubljanskih občin ter izveden pristop za podpis samoupravnega sporazuma o načinu sodelovanja in o določitvi števila delegatov uporabnikov komunalnih storitev v komunalnih orga-

mizacijah na območju mesta Ljubljane in o načinu delegiranja teh delegatov.

V sredini obravnavanega obdobja je bil po zaključeni javni razpravi sprejet Zakon o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem.

V vsej komunalni dejavnosti, v komunalnih delovnih organizacijah, v krajevnih skupnostih in drugih organizacijah smo izvajali programe ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite.

7. Stanovanjsko gospodarstvo

Graditev

S Smernicami za leto 1977 je predvidena izgradnja 1.027 stanovanjskih enot v soseskah SS-7/1 Nove Dravljice, SS-9 Koseze, SS-5 Pavšičeva ulica, SS-10 Draveljska gmajna in MeS-7 Medvode-Preska. Pri realizaciji plana stanovanjske izgradnje v letu 1977 je prišlo do manjših odstopanj zaradi nekaterih zamud v letu 1976 in samega poteka priprav v letu 1977. Odstopanja so nastala predvsem v številu dograjenih stanovanj po posameznih soseskah.

Na osnovi dejanskega števila dograjenih stanovanj do 30. 9. 1977 in ocene do 31. 12. 1977 bomo v naši občini v letu 1977 zgradili naslednje število stanovanj:

	Stanovanj
1. SS-5 Pavšičeva ulica	117
2. SS-7/1 Nove Dravljice	570
3. SS-9 Koseze	372
4. SS-103 Litostroj	98
5. SS-10 Draveljska gmajna	4
stanovanja v organizirani individualni gradnji	
6. MeS-7 Preska	64
Skupaj	1.225

Dograjen je tudi dom za starejše občane z zmogljivostjo 200 oskrbovancev.

Hišna samouprava

Število hišnih svetov se v letu 1977 ni bistveno spremenilo in znaša okrog 360. Imamo še vedno prek 100 hiš, kjer hišna samouprava ne deluje. V marcu je stanovanjska skupnost z odločbo določila OZD Staninvest, naj v teh hišah opravi najnujnejša opravila iz delovnega področja hišnega sveta (prisilna uprava).

V maju je SSS organizirala za člane hišnih svetov dvodnevni seminar. Čeprav so bila predavanja kvalitetna in so zajemala vsa področja delovanja hišne samouprave, od gospodarjenja s stanovanjsko hišo do civilne zaščite in družbene samozaščite, je bila udeležba majhna.

Hišni sveti se otepajo z nešteti težavami, zato se stanovalci branijo sodelovanja v teh organih. Imamo celo vrsto primerov, ko komunalne delovne organizacije odklopijo instalacije, ker računi za porabo niso bili plačani. Plačnik vseh teh storitev je hišni svet, ta pa jih lahko plačuje le, če mu stanovalci redno plačujejo svoje finančne obveznosti v obliki akontacij za kritje obratovalnih stroškov in stroškov individualne komunalne potrošnje. Namesto da bi se pred sodiščem znašel neredni plačevalec stanovalec, je tožen hišni svet oz. njegov predsednik. In če hoče hišni svet vendarle priti do denarja, mora nerednega plačnika tožiti on, ne pa komunalna delovna organizacija, ki je storitev opravila. V interesu razvoja hišne samouprave bi bilo, ko bi se sedanja zakonska ureditev tega problema spremenila. Te in druge spremembe zakonodaje, ki zavira razvoj samoupravljanja na področju gospodarjenja s stanovanjskimi hišami, je SSS predlagala direktno republiškim organom, pa tudi indirektno prek Zveze stanovanjskih skupnosti, vendar doslej brez uspeha; čeprav gospodarijo (po zakonu) s stanovanjsko hišo stanovalci sami, pa to gospodarjenje nima prave materialne osnove. V celoti gospodarijo stanovalci dejansko le s sredstvi za kritje obratovalnih stroškov in s sredstvi za kritje stroškov tekočega vzdrževanja, ne določajo pa njihove višine. Z večino sredstev, ki jih zbirajo stanovalci v obliki stanarin in prispevkov etažnih lastnikov, gospodarji skupščina stanovanjske skupnosti in njen odbor za gospodarjenje. Tudi to je eden od vzrokov, da hišna samouprava marsikje ne deluje dobro.

Samoupravna stanovanjska skupnost meni, da je treba stanje na tem področju temeljito spremeniti. V ta namen je bil občinskimi političnimi in upravnimi organi poslan projekt drugačnega sistema hišne samouprave in vzdrževanja stanovanjskega fonda, po katerem naj bi stanovalci v celoti razpolagali s sredstvi, ki jih zbirajo s stanarini, prispevki etažnih lastnikov in obratovalnimi stroški. Projekt predvideva tudi ustanovitev strokovne službe, ki bi delala samo za hišne svete, pa tudi drugačno organiziranost strokovne službe za stanovanjsko skupnost. Izvršilni odbor SZDL je projekt ocenil kot sprejemljiv, ostali prejemniki projekta pa se o njem še niso izjasnili.

Strokovna služba

Staninvest kot Strokovna služba ljubljanskih stanovanjskih skupnosti ni odigral svoje vloge. Po skoraj treh letih obstoja te OZD še vedno nimamo stanovanjskih pogodb z najemniki družbenih stanovanj, ne pogodb z etažnimi lastniki. Staninvest še do danes ni izdelal obračunov z etažnimi lastniki za leto 1975 in 1976 v zvezi z akontacijami za kritje stroškov investicijskega in tekočega vzdrževanja ter upravljanja. Zdaj, ko bi moral po triletnem kasiranju akontacij za kritje obratovalnih stroškov napraviti obračune in izterjati neplačane zneske, izjavlja njegovi strokovni sodelavci, da tega ni zmožen napraviti. Za leto 1976 se stanovanjska skupnost z njimi ni mogla sporazumeti in skleniti pogodbe o upravljanju strokovnih opravil zanj in hišne svete, pa tudi za leto 1977 ta pogodba ni sklenjena. Ker je Staninvest vse doslej odklanjal natančen opis opravil, ki naj jih opravlja za stanovanjsko skupnost (roki, oblika, kvaliteta, cena, vsebina). Vse bolj prihaja SSS do prepričanja, da ne bo mogla v redu delovati, če si ne bo oblikovala lastnih strokovnih služb za vsa tri področja njene dejavnosti. Danes za to še nima pogojev, ker prvič nima prostora in drugič, ker mestna konferenca zastopa stališče, da je Staninvest tista delovna organizacija, ki naj opravlja strokovna opravila za vse ljubljanske skupnosti.

Delegatski sistem

Delegati v skupščino stanovanjske skupnosti so bili še po starem izvoljeni poimensko. Ugotavljamo, da se pred zasedanjem skupščine ne posvetujejo s svojo volilno bazo in ne prihajajo na zasedanje s stališči te baze. Mestna konferenca SZDL je sicer sprejela stališče, naj se tudi delegati stanovanjske skupnosti vključijo v splošne delegacije in konference delegacij, vendar v Šiški do tega ni prišlo. Če je delegatu prenehal mandat zaradi preselitve ali iz drugih vzrokov, ni bil na njegovo mesto izvoljen drug delegat. Navadno stanovanjska skupnost o tem ni bila obveščena. Tudi to je bil eden od vzrokov, da je bila udeležba na skupščinah premajhna in da je bila skupščina večkrat tudi nesklepčna. Ob koncu julija je SSS dobila od občinske komisije za pregled statuten prve pripombe. Na tej podlagi je SSS pripravila nov predlog statuta, ki bo še letos predložen skupščini v sprejem.

SSS ustanavlja tudi poravnalni svet kot posebno obliko samoupravnega sodišča. Ta poravnalni svet naj bi poskušal poravnati spore med stanovalci in hišnimi sveti, stanovalci in stanovanjsko skupnostjo in druge spore, ki se sicer morajo obravnavati pred sodiščem. Pričakujemo, da bo možno na ta način poravnati tiste nesporne zadeve, pri katerih prihajajo do sporov zaradi nepoučenosti ene ali druge strani.

Družbena pomoč

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Ljubljana-Šiška kot organizacija, ki na svojem teritoriju rešuje stanovanjske probleme občanov, deluje s svojo strokovno službo prek dveh teles. To sta odbor za družbeno pomoč in stanovanjska komisija odbora za družbeno pomoč.

Odbor za družbeno pomoč dodeljuje stanovanja, zgrajena iz sredstev za družbeno pomoč (prej solidarnostni sklad), dodeljuje subvencije za stanarino občanom z nizkimi dohodki; skratka, rešuje stanovanj-

ske problematiko v okviru namensko zbranih sredstev. Iz tega fonda je bilo v preteklih treh letih dodeljenih za širše območje Ljubljane okrog 1.700 stanovanj, za občane Šiške pa okrog 250 stanovanj. Samo iz zadnjega razpisa, to je drugega natečaja, je iz tega naslova dobilo kar okrog 190 šišenskih družin stanovanja. Na rešitev stanovanjskega problema iz tega drugega natečaja pa čaka še osem družin, katere bomo rešili predvidoma v mesecu oktobru. Trenutno odbor za družbeno pomoč vodi prek strokovne službe točkovanje tretjega natečaja za dodelitev stanovanj, zgrajenih iz sredstev za družbeno pomoč.

Na področju dodelitve subvencij za stanarine odbor za družbeno pomoč, od približno 30 prošelj, ni ugodil niti eni. Vzrok je v predpisih, ki trenutno veljajo in onemogočajo pozitivno reševanje teh prošelj. Trenutno je v obdelavi predlog za spremembo tega pravilnika v smer, ki bo omogočala subvencioniranje stanarin, s tem pa tudi sprostila sredstva, ki so zato namenjena, nenazadnje pa tudi rešila finančno situacijo marsikaterega hišnega sveta, ki ima zaradi neplačevanja stanarine neporavnane račune.

Stanovanjska komisija odbora za družbeno pomoč se v glavnem ukvarja s stanovanjskimi problemi občanov, ki ne uspejo v natečajih za pridobitev stanovanj, zgrajenih iz sredstev za družbeno pomoč, ali pa za konkuriranje na takem natečaju sploh nimajo pogojev; so pa po vseh kriterijih nujni stanovanjski problemi. Takim prosilcem ta komisija dodeljuje starejša stanovanja, ki se izpraznijo, če stanovalci umrejo, ali če se iz kakšnega drugega vzroka izselijo. Pri pomniti velja, da ima prav ta komisija približno 500 vlog za taka stanovanja, rešila pa jih je v tem letu le približno 30. Komisija, zlasti pa strokovna služba, ki za to komisijo opravlja strokovna opravila, je imela v preteklem in tem letu precej nasilnih in protipravnih vselitv v ta stanovanja, ki pa jih je s pomočjo občinskega upravnega organa za stanovanjske zadeve rešila s prisilnimi izselitvami in postopki prek instančnih organov. Od sedemnajstih takih primerov je nerešen le eden. Postopek je trenutno v reševanju na Republiškem sekretariatu za urbanizem.

Strokovna služba in stanovanjska komisija po svojih možnostih posreduje tudi zamenjave stanovanj v družbeni lastnini. To vprašanje skuša rešiti zlasti ostarelim občanom, invalidom in borcem NOB, ki zaradi zdravstvenih in drugih razlogov težko uporabljajo stanovanja, katera zasedajo.

II. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

1. Vzgoja in izobraževanje

Na področju vzgoje in izobraževanja se sprejete smernice pri uresničevanju družbenega plana za obdobje 1976–1980, v letu 1977 uresničujejo v okviru objektivno danih materialnih pogojev.

O kompleksni problematiki vzgoje in izobraževanja je razpravljala skupščina občine na skupnem zasedanju s skupščino občinske izobraževalne skupnosti Ljubljana-Šiška v cilju, skupnega pristopa k razreševanju perečih problemov na tem področju posebnega družbenega pomena. Pri tem so delegati na skupnem zasedanju zborov obeh skupščin ugotovili, da so na področju vzgoje in izobraževanja v letu 1977 še vedno prisotna nekatera pereča vprašanja, ki bi jih bilo potrebno postopno razrešiti in sicer:

- na osnovnih šolah na območju občine je tudi v letu 1977 še vedno prisoten dokaj velik kadrovski deficit,

- kot posebno vprašanje, ki bo terjalo neodložljivo razrešitev je vedno bolj prisotno dejstvo, ki se odraža v pomanjkanju stanovanj za prosvetne delavce,

- tudi pomanjkanje sredstev za investicijsko vzdrževanje obstoječih osnovnošolskih objektov predstavlja eno izmed vprašanj, ki ga bi bilo potrebno čimprej ustrezno razrešiti, da bi se izognili družbeni škodi.

Ne glede na te in druge objektivne težave in probleme pa se smernice na področju vzgoje in izobraževanja v glavnem v letu 1977 uresničujejo kot je bilo to z okvirnim programom programirano in sicer:

- izvajanje osnovne dejavnosti zajema obvezen osnovnošolski pouk, ki ga v letu 1977 obiskuje 8.410

učencev, od katerih je vključenih v podaljšano bivanje 20,8 % ali 1.751 učencev.

V celodnevni šoli je vključenih 790 učencev ali 9,4 % vseh šolarjev.

Glede nadaljnjega razvoja celodnevnih šol na območju občine se v letu 1977 zaradi objektivnih razlogov ne bo mogla vključiti v izvajanje celodnevnega pouka nova šola v Kosezah. Zaradi nadaljnje stanovanjske gradnje na območju Kosez, Podutika in Draveljske gmajne, kjer bo v naslednjih nekaj letih zgrajenih okoli 1.600 stanovanj je potrebno, da bo novi šolski objekt v Kosezah sprejemal v naslednjih šolskih letih tudi vse preostale učence iz območja začasnega šolskega okoliša, v katerem bo zaradi porasta števila prebivalstva okoli 1.400 šoloobveznih otrok. Tako bo ta šola v končni fazi lahko izvajala pouk v okviru enopolizmskega pouka ali celo v dveh izmenah z intenzivnim organiziranjem podaljšanega bivanja, ki že ima tudi elemente celodnevnih šol. V tem smislu bo nova šola v Kosezah glede na dano situacijo tudi najbolj racionalno izkoriščena.

Na področju pridobivanja novega učnega prostora se program in sprejete smernice v celoti uresničujejo. V letu 1977 bo predana — predvidoma v mesecu novembru 1977 — namenu nova osnovna šola v Kosezah, ki bo zgrajena iz sredstev prvega in drugega samopripevka ter iz sredstev proračuna občine in bo imela skupno 24 učilnic ter vse pripadajoče funkcionalne prostore, namenu bo predan prizidek pri osnovni šoli Franc Marn Vodice in prizidek pri osnovni šoli Zvonko Runko.

Med pomembne premike na področju organiziranosti vzgoje in izobraževanja v občini je v letu 1977 možno uvrstiti tudi fazo priprav na združevanje osnovnih šol na območju občine. V tem smislu so se predhodno za združevanje izrekli vsi delavci osnovnih šol na zborih. Izdelan je že elaborat o družbenoekonomski upravičenosti združitve osnovnih šol v delovno organizacijo »Vzgojnoizobraževalni zavodi Ljubljana-Šiška«.

Predvideti je možno, da se bodo do konca leta 1977 v okviru nadaljnjega postopka priprav na združevanje osnovnih šol v občini dokončno izkristalizirala določena vprašanja v cilju, da bi v okviru delovne organizacije Vzgojnoizobraževalni zavodi Ljubljana-Šiška med drugim uresničili sprejete smernice tudi glede racionalnega organiziranja skupnih računovodskih in finančnih poslov, omogočili nadaljnje poglobljanje samoupravljanja in kvalitetno izboljšavo učnega procesa ter boljše izvajanje kadrovske politike na področju vzgoje in izobraževanja.

2. Raziskovanje

V prvih mesecih letošnjega leta je občinska raziskovalna skupnost izdelala obširno analizo ankete o stanju inovacijske dejavnosti v proizvodnih delovnih organizacijah občine. Analiza je bila objavljena v posebni prilogi »Tribune« kot delegatsko gradivo za skupno zasedanje skupščine skupnosti in občinske skupščine. Analiza je pokazala, da v resnici posvečajo potrebno pozornost inovacijski dejavnosti le velike in nekatere večje delovne organizacije, kar dokazuje, da pomen inovacijske dejavnosti še ni prodrl v vse proizvodne delovne organizacije v občini. Na skupnem zasedanju zbora združenega dela, družbenopolitičnega zbora in občinske raziskovalne skupnosti je bila sprejeta vrsta sklepov v smeri k boljšemu organiziranju, tako poklicne inovacijske dejavnosti, kot množične.

V drugi polovici leta je bil organiziran sestanek med delegati in raziskovalci v Medvodah, katerega so se udeležili raziskovalci organizacij združenega dela: Color, Donit, Tekstilna in Aero.

Da bi že srednješolsko mladino zainteresirali za preučevanje narave in družbe ter procesov, ki v njih tečejo, po drugi strani pa, da bi navajali mladino na sodobne metode dela, ki se pri teh preučevanjih uporabljajo, je občinska raziskovalna skupnost razpisala nagradne naloge na temo o pomenu znanstveno-raziskovalnega dela. Da je bil ta pristop primeren in koristen, dokazuje primer dijakov gimnazije v Sentvidu, ki je raziskovala razmere rečice Gameljščice. Delo teh dijakov dokazuje, da je pri mladini prisoten čut za opazovanje okolja, v katerem živimo.

Z namenom, da bi pospešili delovanje občinske raziskovalne skupnosti kot pospeševalca in popularizatorja znanstveno-razvojnih raziskovanj, so pristopili k požitvi izvršilnega odbora občinske raziskovalne skupnosti s pritegnitvijo novih članov.

Formirana je bila komisija za inovacijsko dejavnost, ki si je kot prvo nalogo zastavila izdelavo samoupravnega sporazuma o pospeševanju inovacijske dejavnosti v OZD.

Občinska raziskovalna skupnost je bila tudi posrednik zbiranja raziskovalnih potreb na odprti natečaj za prijavljanje raziskovalnih nalog, ki ga je z letošnjim letom uvedla Raziskovalna skupnost Slovenije. Raziskovalne potrebe so sporočile le nekatere večje delovne organizacije. Potrebe so bile javljene z različnih delovnih področij, zaradi česar usklajevanje med njimi ni bilo potrebno in so v sprejeti obliki posredovane Raziskovalni skupnosti Slovenije.

3. Zdravstvo

Izvajanje smernic na področju zdravstvenega varstva občanov v letu 1977 se je v okviru Zdravstvenega doma Šiška in zdravstvenih enot Sentvid in Medvode odvijalo v okviru sprejetega programa za leto 1977. Ocenjuje se, da je fizični obseg storitev v osnovnem zdravstvenem varstvu porasel za okoli 7 % in pri tem število bolnikov za okoli 5 %. Največji porast izkazuje zobozdravstveno varstvo — prek 14 % povečanje fizičnega obsega.

Po podatkih regionalne zdravstvene skupnosti, ki opravlja strokovna opravila tudi za občinsko zdravstveno skupnost je bilo na področju regionalnega zdravstva ob polletju neopravljenih obveznosti v višini 110 milijonov din. Financiranje zdravstvenih organizacij se vrši po dvanajstih. Samoupravni sporazum o menjavi dela med izvajalci in združenim delom še ni podpisan, predvideva pa se, da bo do konca leta. Regionalna zdravstvena skupnost bo nato opravila proračun obveznosti, skladno z merili po posameznih zdravstvenih organizacijah. V kolikor bodo posamezne zdravstvene organizacije še izkazovale izgubo, se jih predvideva sanirati iz rezervnih sredstev regionalne skupnosti.

S področja investicij lahko ugotavljamo, da se je začela gradnja prizidka Zdravstvenega doma v Šiški, da je predana namenu zobna ambulanta pri osnovni šoli Stane Kosce, Smartno, kot smo poročali ob polletju in da bo z izgradnjo osnovne šole v Kosezah pridobljena nova šolska ambulanta, ki bo vključevala tudi predšolske otroke z območja šolskega okoliša. Načrtovana gradnja obratne ambulante Litostroj se kljub zbranim finančnim sredstvom in izdelanemu projektu zaradi spremembe GUP prenaša v leto 1978.

4. Otroško varstvo

Občinska skupnost otroškega varstva je v letu 1977 usmerjala napore k nadaljnjemu razvoju vzgojno-varstvenih dejavnosti:

- pospešeno so pridobivali manjkajoči vzgojno-varstveni prostor. Pri tem je bil v prvem polletju 1977 predan namenu prizidek pri VVZ Litostroj s kapaciteto za 120 predšolskih otrok,

- v Pimičah je bila dokončana preureditev starega šolskega objekta, v katerem smo pridobili 60 mest za predšolske otroke. Trije oddelki v tem objektu so začeli delovati s 1. 10. 1977,

- nabavljena je bila kompletna dokumentacija za preureditev objekta v Valburgi (bivše gostišče) za 40 predšolskih otrok. V ta namen so že vročena finančna sredstva centralnemu VVZ Medvode in pričetek adaptacije je bil v mesecu novembru 1977,

- pripravljena se dokumentacija za pričetek gradnje centralnega VVZ v Medvodah, ki bo financiran še iz sredstev samoprispevka I. Kapaciteta objekta bo za 120 otrok,

- pridobljena je bila dokumentacija za novogradnjo VVZ objekta v Kosezah za 160 predšolskih otrok. Objekt so pričeli graditi v začetku meseca oktobra 1977,

- naročena je izdelava glavnega projekta za prizidek pri VVZ Andersen za 3 posebne oddelke za predšolske otroke.

Prek občinske skupnosti za otroško varstvo so bili usmerjeni vsi napore k nadaljnjemu razvijanju in financiranju 80-urnega programa za 5-letne otroke, ki niso vključeni v VVZ. Občinska skupnost otroškega varstva ni uspela uresničiti vsa prizadevanja za razširitev izvajanja varstva v drugih družinah do 3 let starosti v cilju, da bi s tem povečali število v družbenoorganizirano varstvo vključenih predšolskih otrok v občini. V letu 1977 so delale le tri družine pri VVZ Rezke Dragar v Sentvidu.

Občinska skupnost je sofinancirala urejevanje otroških igrišč odprtega tipa v krajevnih skupnostih Stanežiče-Medno, Vižmarje-Brod in Medvode. Mestna skupnost pa je sofinancirala ureditev igrišč v rekreacijskem centru v Mostecu.

Sofinancirali smo tudi letovanja socialno šibkih otrok.

Občinska skupnost otroškega varstva je s 1. 8. 1977 izvršila prenos sredstev financiranja osnovne dejavnosti VVZ v skladu z dogovorom med SIS za otroško varstvo in SIS za vzgojo in izobraževanje. V sodelovanju z ostalimi skupnostmi otroškega varstva Ljubljane so izdelali in sprejeli nove kriterije za sprejemanje predšolskih otrok v VVZ in predlagali novo lestvico sofinanciranja staršev.

V okviru svojega programa je občinska skupnost otroškega varstva zagotavljala finančna sredstva vzgojno-varstvenim zavodom v skladu s sprejetimi merili v okviru dovoljene skupne porabe, v skladu s smernicami za leto 1977.

5. Kultura

Pri oceni uresničevanja programa kulturnih dejavnosti za leto 1977 moramo izhajati iz naslednjih ugotovitev:

- celotna kulturna dejavnost v občini se je v letu 1977 odvijala in temeljila na osnovnem idejnem izhodišču in v okviru take kulturne politike, ki izhaja iz revolucionarne marksistične teorije in prakse samoupravnega socializma, kar se vsestransko pozitivno odraža pri konkretnem izvajanju programa kulturnih dejavnosti na območju občine;

- v tekočem letu je v celoti realiziran temeljni program, pri čemer so se zahvaljujoč vsebinski, idejni in organizacijski osnovi ter pravočasnemu planiranju zlasti dvignili kvaliteta in obseg kulturnih manifestacij;

- Z... a kulturnih prosvetnih organizacij občinske kulturne skupnosti je v letu 1977 navezala tesnejše sodelovanje z občinskimi družbenopolitičnimi organizacijami. Kulturnim skupinam v TOZD je v letu 1977 s strani osnovnih organizacij sindikata dana večja moralna in finančna pomoč, v nekaterih krajevnih skupnostih pa se je v tekočem letu bistveno povečalo zanimanje za delo kulturnih organizacij in skupin;

- v okviru ZKPO kot temeljnega dejavnika in pobudnika za kulturno življenje v občini dosejajo posamezne kulturno-prosvetne organizacije tudi v letu 1977 izjemne uspehe. Med te sodi na prvo mesto dejavnost DPD Svoboda Medvode, ki svoje delo povezuje s šolami, delovnimi organizacijami, mladinskimi aktivni, krajevno skupnostjo idr. Vsestransko uspešno se še nadalje uveljavlja lutkovno gledališče PENGOV, folklorna skupina EMONA, v kateri je ponovno zaživelo organizirano delo in kolektivno vodenje te skupine, potrebno pa je izdvojiti tudi vse vokalne amaterske zборе, ki so na osnovi svoje ljubiteljske dejavnosti pripomogli k širjenju vokalne glasbe v ožjem in širšem okolju.

V okviru ocene glede izvajanja smernic s področja kulturnih dejavnosti v občini za leto 1977 pa je potrebno ugotoviti, da bi bili na tem področju lahko doseženi še večji rezultati, v kolikor bi v okviru združevanja finančnih sredstev prek mestne kulturne skupnosti bilo namenjenih občinski kulturni skupnosti Ljubljana-Siška več sredstev glede na dejstvo, da ima v primerjavi z drugimi občinami območje občine Ljubljana-Siška največ amaterskih kulturno-prosvetnih društev in skupin, potrebe po ustanavljanju novih

pa so glede na nadaljnjo stanovanjsko gradnjo iz leta v leto večje.

Med objektivne težave, s katerimi se sooča občinska kulturna skupnost je možno uvrstiti tudi pomanjkanje sredstev za adaptacije obstoječih domov kulture v občini. V letu 1977 bo preurejen le objekt kulturno-prosvetnega doma v krajevni skupnosti Šentvid.

S programom opredeljena dejavnost, ki jo občinska kulturna skupnost sofinancira in se po svojem značaju in vsebini navezuje na program mestne in republiške kulturne skupnosti, se odvija v skladu s sprejetimi smernicami in v okviru obveznosti občinske kulturne skupnosti do skupnih kulturnih dejavnosti, ki so mestnega oziroma republiškega pomena.

6. Socialno skrbstvo

Občinska skupnost socialnega skrbstva je izvajala v letu 1977 svojo dejavnost v okviru sprejetih programskih izhodišč, vendar pa so nastopile težko premostljive težave, glede na viro financiranja.

V letu 1977 je ostalo nerešeno vprašanje letovanja otrok, regresiranja šolske prehrane in doplačilo oziroma pokrivanje oskrbnin otrokom v VVZ, ki izhajajo iz socialno ogroženih družin. IS je mnenja, da naj skupnost z notranjim rebalansom sredstev zagotovi financiranje te naloge.

Vprašljivo je tudi financiranje humanitarnih organizacij in društev, ter klub zdravljenih alkoholikov.

Izrazit je prav tako problem plačevanja stroškov usposabljanja in izobraževanja otrok in mladostnikov z duševnimi in telesnimi motnjami ter točna opredelitev družbe in staršev v tem procesu. Namreč, do 31. julija tega leta je Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja plačevala del stroškov oskrbe za otroke teh kategorij. S 1. 8. 1977 pa naj bi tiste samoupravne interesne skupnosti, ki so po zakonu o usposabljanju in izobraževanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju dolžne sofinancirati to dejavnost, prevzele obveznost SPIZ glede na dogovor o opredelitvi nalog in obveznosti pri izobraževanju in usposabljanju.

Tako si s 1. 8. 1977 glede na oceno oskrbnega dne stroške za otroke občanov Ljubljane, delita mestna izobraževalna skupnost (stroške domaškega varstva) in skupnost socialnega skrbstva (ostali stroški oskrbnega dne).

Ker dogovor o opredelitvi nalog in obveznosti pri izobraževanju in usposabljanju vse do 1. 8. 1977 ni bil sprejet in podpisan, sta bili obe navedeni interesni skupnosti pozvani k začasnemu pristopu sofinanciranja, kar pa prinaša novo finančno obremenitev skupnosti socialnega skrbstva.

V tem primeru se zopet pojavlja problem opredelitve vlog posameznih mejnih interesnih skupnosti, ter njihove finančne obveznosti do te dejavnosti.

Prav gotovo nas vse ta nerešena in načeta vprašanja privedejo do ugotovitve, da je tudi v tem letu sicer izrazita težnja po uveljavljanju socialne preventive in ne le zakonsko obvezne kurative, ostala nerealizirana.

Ob analizi uresničevanja smernic družbenega plana ugotavljamo, da tudi ni dovolj poglobljen proces povezovanja nalog skupnosti socialnega skrbstva in krajevnih skupnosti. Potrebno je oživeti dejavnost socialno zdravstvenih komisij, ki naj bi v KS delovale kot koordinator in sooblikovalec programov interesnih skupnosti ter aktiven faktor pri izvrševanju nalog centra za socialno delo. Večja povezanost v delovanju na področju socialne je prav tako potrebna v OŠ, VVZ, UJV in OZD, kjer naj bi se še hitreje organizirale socialne službe.

Skupnost bo morala učinkoviteje pristopiti k usklajevanju samopravnih aktov z zakonom o združenem delu, ob tem pa zagotoviti neposredno vključevanje delegatov iz združenega dela v skupščinski sistem skupnosti.

Na področju investicij je v zaključni fazi gradnje splošni socialni zavod, dom ostarelih občanov, ki bo pričel delovati predvidoma koncem novembra letošnjega leta, financiran s sredstvi samopriskrbe II.

S tem pa se zastavlja vprašanje poenotenja vsebine in obsega dela domov v Ljubljani, kadrovske struk-

ture v domovih in ne nazadnje poenotenje oziroma enotna metodologija izračuna oskrbnega dne v teh domovih.

Na področju financiranja še vedno ni urejeno vprašanje tehnike združevanja sredstev v SR Sloveniji, kakor tudi ne merila za solidarnostno prelivanje, ki kljub sprejetemu sistemu še niso dokončno izdelana.

Združevanje sredstev za skupne naloge se ustrezno izvaja, občinske skupnosti pa se morajo v republiškem merilu takoj dogovoriti za konkretne naloge, ki se bodo iz tega programa še v letu 1977 izvedle.

7. Telesna vzgoja

Tako kot smo ob polletnem pregledu uresničevanja smernic za leto 1977 ugotovili bistvene vsebinske premike v telesni kulturi v smer razvoja množičnosti in športne rekreacije, kakor tudi razvoja vrhunškega športa, ob oceni celoletne aktivnosti, lahko ugotovimo:

— bistven napredek na področju množičnosti tako v akcijah na področju VVZ, SSD I. in II. stopnje, organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti, akcijah učenja (plavanje, smučanje v okviru šole v naravi, trim akcij in športno političnih manifestacij).

V teh akcijah je sodelovalo preko 40.000 občanov naše občine, kar je nedvomno izreden uspeh.

Tak bistven napredek na področju telesne vzgoje je bil možen le na podlagi strokovno dobro pripravljenega programa za leto 1977 kakor tudi neposrednega vključevanja vseh dejavnikov v občini.

8. Zveza prijateljev mladine

Na področju aktivnosti zveze prijateljev mladine moramo dopolniti polletna poročila še z nadaljnjo aktivnostjo, kot sledi:

a) Izvedba rednega letnega letovanja v naših bazah Pag, Poreč in Srednji vrh.

Letovalo je naslednje število otrok:

Pag	320 otrok
Poreč	470 otrok
Srednji vrh	23 otrok
Skupaj	813 otrok

Organizirana je bila zamenjava otrok s pobrateno občino

Kavadarci	15 otrok
Danska	15 otrok
Avstrija	23 otrok
Skupaj	53 otrok

Zveza je kot v preteklih letih tudi v tem letu sprejela na 15-dnevno brezplačno letovanje 15 otrok koroških Slovencev kot konkretno pomoč naši manjšini na Koroškem

V mesecu septembru je letovala skupina 20 otrok spastikov v domu v Poreču in skupina starejših občanov, ki jih je organiziral Center za socialno delo občine Ljubljana-Šiška.

V avgustu in septembru je bila izvedena druga etapa šole v naravi — plavanje. Skupno je bilo v šoli v naravi:

Pag	395 otrok
Poreč	273 otrok
Skupno	668 otrok

Dnevno letovanje v poletnih počitnicah.

b) 29. september — pionirske konference v vseh pionirskih odredih, na katerih so pionirji sprejeli programe dela. Ustanovljen je bil nov pionirski odred na osnovni šoli Koseze.

c) V oktobru — teden otroka — pod geslom »Srečen otrok v zdravem okolju«.

d) V novembru bo za praznik republike sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo.

e) V decembru — občinska proslava ob 35-letnici pionirske organizacije.

f) Organizacija novoletne prireditve za mlade.

g) Priprave za bralno značko.

9. Varstvo borcev in invalidov NOV

Družbena skrb za izvajanje varstva borcev NOV in njihovih nepreskrbljenih družinskih članov ter borcev za severno mejo iz 1918/19 se je izvajala v skladu s smernicami zveznega in republiškega komiteja za borce NOV ob upoštevanju občinskega odloka o reševanju socialno-zdravstvenih vprašanj borcev NOV.

V občini Ljubljana-Siška živi 5.800 udeležencev NOB. Umrljivost borcev je večja kot pri ostalih občanah, kar je posledica bolezni in prestatih naporov iz NOB. Po obstoječih podatkih je 2460 borcev s priznanim dvojnim dobo pred 9. 9. 1943, oziroma 13. 10. 1943, od tega nad 1100 žena. Na območju občine živi še 196 imetnikov Partizanske spomenice 1941, 3 narodni heroji in 3 španski borci ter 67 borcev za severno mejo in slovenskih dobrovoljcev iz 1912. do 1919. leta, katerim grede določene pravice po zveznem in republiškem zakonu.

Družbena skrb za vojaške vojne invalide in družinske upravičence (priznanih 561 osebnih invalidov in 458 družinskih upravičencev) se izvaja po določitih zveznega zakona. Po zveznem pravilniku se določa višina invalidnine, uporaba invalidskih pripomočkov in pogoji za brezplačno zdravljenje invalidov. Invalidnine in ostali prejemki za tujo pomoč, varstveni dodatek in podobno so bili v 1977. letu popravljeni in valorizirani za 16 %, kar zadovoljivo rešuje materialno stanje teh upravičencev.

Z zveznim in republiškim predpisom se odloča tudi višina borčevskega dodatka za zaposlene udeležence NOB, katerim je priznan status borca. Borčevski dodatek prejme še ca. 50, kar se je večina teh že upokojila. Za upokojene borce NOB se je v drugi polovici tega leta zakonsko uredila tudi pokojnina na osnovi izračuna povprečnih dohodkov iz preteklega leta, kar znaša za 1977. leto 4.066 din. Kmetom borcev se daje delna pokojnina v znesku 515 din mesečno. Republiški varstveni dodatek prejema sedem kmetov-borcev.

Socialno-zdravstvena problematika za ostale udeležence NOB in njihove nepreskrbljene družinske člane se urejuje z občinskimi odloki o priznavalninah. Po tem odloku se v skladu s cenzusnimi pogoji daje določenemu številu udeležencev NOB stalna mesečna ali enkratna priznavalnina, dijaška pomoč za njihove otroke in ostala pomoč pri zdravljenju in okrevanju. V 1977. letu se daje stalna družbena pomoč, in sicer:

- 162 upravičencem redna mesečna priznavalnina, ki znaša od 350 do 1.979 din;
- 23 otrokom borcev z nižjimi dohodki se daje redna dijaška pomoč v znesku od 350 do 990 din mesečno;

- 210 udeležencem NOB (starejši, oboleli ali v domovih počitka) prejema enkratno zimsko pomoč v znesku od 1.200 do 2.000 din.

Za kritje osnovnih potreb pri reševanju borčevskih vprašanj je skupščina odobrila za 1977. leto 2.980.000 din. Ta sredstva so vodena na posebnem računu skupščine občine Ljubljana-Siška.

Komisija za zadeve borcev je obravnavala nad 580 vlog borcev za dodelitev finančne pomoči in odobrila:

- 21 prosilcem stalno mesečno priznavalnino (5 negativno),

- 18 dodelila enkratno finančno pomoč,

- 3 otrokom borcev dijaško pomoč,

- 61 prosilcem odobrila na predlog zdravniške komisije plačilo stroškov zdravljenja v termalnih zdraviliščih,

- 35 prosilcem odobrila 50 % plačilo stroškov za zdravilišča,

- 126 prosilcem (po predlogu OO ZZB NOV) 10-dnevno okrevanje na morju ali na Gorenjskem.

Ker razpolaga komisija za zadeve borcev in invalidov NOV le z določenimi finančnimi sredstvi iz občinskega proračuna, je morala večje število vlog prosilcev za plačilo stroškov zdravljenja zavrniti. Komisija ni odobrila plačila stroškov zdravljenja prosilcev borcev, katerih dohodki na družinskega člana presega jo cenzusni pogoj, ki se določa za vsako leto posebej.

Poraba odobrenih proračunskih sredstev za potrebe borcev je v I. polletju nižja, ker se pretežni del iz-

plačil za stroške zdravljenja, okrevanja in zimska pomoč izvrši v zadnjih mesecih leta.

Komisija za zadeve borcev in invalidov NOV skupščine občine Ljubljana-Siška je skupno z upravnim organom občine in OO ZZB NOV sodelovala pri sestavi osnutka družbenega dogovora o priznavalninah borcev v SR Sloveniji, pripravi novega občinskega odloka o priznavalninah in ostali pomoči udeležencem NOB ter pri reševanju stanovanjske in druge problematike družim borcev NOV.

10. Kadrovska politika

V letu 1977 so bile na področju izvajanja družbenega dogovora o temeljih kadrovske politike in samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v občini Ljubljana-Siška opravljene naslednje naloge:

- Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve je skupno z delegati skupne komisije podpisnic družbenega dogovora vseskozi sodelovala pri izvedbi razpisnih postopkov za zasedbo delovnih mest individualnih poslovnih organov DO in TOZD v naši občini. Pri tem je bistvena naloga delegatov, ki so delegirani v razpisne komisije skrbeti, da so razpisni pogoji in celoten postopek realizirani v skladu z določili družbenega dogovora o temeljih kadrovske politike na območju ljubljanskih občin.

- Glede na sprejeti zakon o združenem delu in še nekaterih ostalih zakonov, ki so v pripravi ali že sprejeti, je potrebno dopolniti oziroma v nekaterih določitih spremeniti družbeni dogovor o temeljih kadrovske politike na območju ljubljanskih občin. V zvezi s tem je že imenovana delovna skupina, ki je pripravila delovni osnutek tez za spremembo le-tega.

- Na področju štipendiranja je IO skupne komisije podpisnic samoupravnega sporazuma obravnaval novo dospel vlog za dodelitev socialnih in razlike pri kadrovskih štipendijah in te v okviru določil sporazuma in sklepov skupne komisije SRS tudi rešil.

Nadalje je obravnaval osnutek predloga sprememb in dopolnitev družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju štipendijske politike v SR Sloveniji, ki je v javni razpravi še ta mesec. Za skupno komisijo podpisnic je IO tudi pripravil predlog sprememb in dopolnitev osnutka družbenega dogovora, ki so bila posredovana delovni skupini v SRS. Osnova za spremembo in dopolnitev družbenega dogovora so triletne izkušnje izvajanja štipendijske politike v SRS.

11. Krajevne skupnosti

V letošnjem letu so bile v okviru začrtanih smernic za uresničevanje družbenega plana naše občine za obdobje 1976—1980 na področju delovanja KS opravljene naslednje naloge:

- V okviru nadaljnjega razvoja delegatskega sistema po posameznih KS so bile ustanovljene skupne delegacije delavcev in delovnih ljudi ter občanov za delegiranje delegatov v skupščine komunalne in protipožarne interesne skupnosti. Skupna delegacija je sestavljena iz delegatov, ki jih v KS delegirajo TOZD in druge delovne skupnosti in delegatov, ki jih izmed krajanov delegira zbor delegatov KS. Tako sestavljena delegacija predstavlja trdno vez med delovnimi ljudmi v združenem delu in delovnimi ljudmi in občani, ki živijo na območju posamezne KS. Ta novo oblikovana skupna delegacija predstavlja v okviru ljubljanskih občin v nekem smislu posebnost, kajti ostale občine delegirajo delegate v komunalno in protipožarno skupnost izmed delegatov skupnih delegacij za delegiranje delegatov v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

- V zvezi s financiranjem KS naj poudarimo, da so bile le-te v letošnjem letu v glavnem financirane iz treh oziroma štirih virov, in sicer: za izvajanje delegatskega sistema so bila KS dodeljena sredstva iz splošne porabe, ki jih le-te prejemajo vsakomesečno po dvanajstih in so bila KS razdeljena na osnovi določil zadavnega samoupravnega sporazuma. Nadalje realiziramo izvajanje SS o načinu združevanja in uporabe sredstev za financiranje planov in programov razvoja KS v občini Ljubljana-Siška. Lahko bi dejali,

da so bile realizirane vse naloge, sprejete z letošnjim programom razvoja, razen pridobitve prostorov v KS Hinko Smrekar in za novo ustanovljeno KS Draveljska gmajna. Kot tretja oblika financiranja KS oziroma realizacija posameznih nalog predvidenih v programih dela za letošnje leto so akcije financirane z udeležbo h krajevniemu samoprispevku. V ta namen imamo v letošnjem letu v okviru združenih sredstev delavcev TOZD in drugih delovnih skupnosti za financiranje planov in programov razvoja KS predvidenih 500.000 din, v skladu za ceste 1.500.000 in v okviru posebnega računa prispevka za uporabo stavbnega zemljišča 1.800.000 din. Po dosedaj že realiziranih delih in sprejetih planih del, katerih realizacija je v teku, lahko računamo, da bodo sredstva, predvidena za udeležbo h krajevniemu samoprispevku, v celoti izkoriščena, čeprav so napram letu 1976 podvojena.

— V zvezi z uskladitvijo statuten KS z zakoni, predvsem s področja družbene samozaščite, ljudske obrambe in delovanju delegatskega sistema, naj poudarimo, da tako kot je bil dan v javno razpravo osnutek statuta občine, po KS tudi pripravljajo predlog sprememb in dopolnitev statuten KS.

— V zvezi s sodelovanjem z družbenopolitičnimi organizacijami, predvsem pa s SZDL kot fronto vseh socialističnih sil naj poudarimo, da je le-to potekalo skozi celo leto, predvsem pa ob sprejemanju in formiranju posameznih interesnih skupnosti. Se tesnejše sodelovanje pa se vzpostavlja v zadnjem času ob konkretnih pripravah na izvedbo volitev v letu 1978. Ob pripravah na volitve je že skozi celo leto prisotno vprašanje preveritve organiziranosti oziroma razdvojitve ali ustanovitve novih KS, kjer pa predstavlja glavno oviro vprašanje zagotovitve prostorov za delovanje delegatskega sistema po posameznih krajevnih skupnostih.

12. Ljudska obramba

Analiza realizacije smernic za uresničevanje družbenega plana v letu 1977 je pokazala, da so posamezni družbeni subjekti pri uresničevanju nalog s področja ljudske obrambe pristopili različno.

Nekateri so obveznosti in naloge dosledno in kvalitetno izvajali, drugi pa na tem področju niso dosegli ustreznih in pričakovanih rezultatov, kar kaže, da bo potrebno nekaterim organizacijam nuditi več neposredne pomoči.

Načrtovane naloge v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, SIS, KS, OZD ter upravnih organov občine so bile realizirane po naslednjem:

— Delo na dopolnjevanju srednjeročnega načrta razvoja še ni zaključeno, ker bodo samoupravni sporazumi o financiranju obrambnih priprav sprejeti do konca leta 1977.

— Znatni napredek na področju kadrovske krepitve ljudske obrambe ugotavljamo pri organiziranju enot CZ in TO. Na podlagi osebne in materialne formacije enot civilne zaščite poteka oblikovanje enot civilne zaščite na vseh nivojih uspešno, poteka delno tudi na izboljšavi starostne strukture enot TO. Materializacija in oblikovanje enot TO teče po programu. Z navedenimi ukrepi pa je dosežena ustrezna raven mobilizacije in vojne pripravljenosti.

— Določen napredek pri izvrševanju obrambnih funkcij je ugotovljen pri samoupravnih skupnostih, vendar se še vedno premalo v skladu s svojo funkcijo vključujejo v uresničevanje nalog s področja obrambnih priprav.

— Na področju zagotavljanja rezervnih zalog hrane in blagovnih rezerv za potrebe oboroženih sil in prebivalstva bo potrebno do konca leta 1977 izdelati konkreten program v okviru razpoložljivih zmogljivosti in finančnih sredstev skladno z ljubljanskimi občinami.

— Način solidarnostnega pokrivanja nadomestil osebnega dohodka delavcev, ki so na pouku ali vajah, je potrebno konkretno opredeliti v ustreznih aktih.

— Za razvoj kmetijstva v hribovitih predelih ter zaščito kmetij in zelenega pasu pa so bili doseženi uspehi, predvsem s pravilno programsko zasnovano kmetijske skupnosti in tesni povezanosti s strokovno službo upravnega organa, kar predstavlja dobro garancijo za

nadaljnjo krepitev partizanske baze. Izdelana analiza obrtne dejavnosti z namenom ugotovitve dejanskega stanja ter njegovega nadaljnjega razvoja, predvsem z upoštevanjem razvoja uslužnostnih dejavnosti, je pokazala potrebo, da se v programu razvoja obrti upoštevajo tudi obrambni elementi.

Deficitarne obrtne stroke je pospeševati in podpirati njihov nadaljnji razvoj pod posebnimi pogoji.

— Usposabljanje prebivalstva, štabov in enot CZ, se izvaja po verificiranih programih RSLO in poteka v vseh krajevnih skupnostih in drugih gospodarskih in družbenih strukturah. V sistem obrambne vzgoje so se poleg ustaljenih oblik usposabljanja obveznikov CZ in prebivalstva vključili tudi drugi odgovorni dejavniki, ki so v programih rednega družbenopolitičnega usposabljanja vnesli tematiko s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

— Izdelan in sprejet načrt civilne zaščite s temeljnim dokumentom oceno ogroženosti za primer elementarnih nesreč oziroma vojnih akcij, je bila osnova, da se pristopi k organiziranju specializiranih enot CZ občine. Organizacijska in kadrovska popolnitev teh enot po načrtu bo zaključena v koncu leta 1977.

— Komunalne organizacije, ki se po svojih specialnostih vključujejo v dejavnost civilne zaščite mesta Ljubljane so razmeroma dobro pripravljene in opremljene.

— Gradnja zaklonišč se vključuje v urbanistični plan in zazidalne načrte Ljubljane. Ne glede na sprejeti načrt gradnje zaklonišč za ožje mestno območje, pa se pojavljajo težave zaradi nespoštovanja zakonskih obveznosti. Občinski štab za CZ je podal mnenje za predvidene lokacije javnih zaklonišč. V letu 1977 bo na območju naše občine zgrajeno eno javno zaklonišče.

13. Družbena samozaščita

V zvezi izvajanja smernic za uresničevanje družbenega plana občine Ljubljana-Siška za obdobje od 1976 do 1980 v letu 1977, je bilo na področju družbene samozaščite opravljeno in doseženo naslednje:

Na podlagi zakona o ljudski obrambi in zakona o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, je bila izvedena uskladitev dotedanje organiziranosti družbene samozaščite v naši občini, ki je temeljila na »družbenem dogovoru o družbeni samozaščiti v občini Ljubljana-Siška« iz leta 1975, z določili obeh zakonov.

V ta namen so bila ustanovljena enotna in skupna telesa za področje družbene samozaščite in ljudske obrambe v vseh temeljnih samoupravnih skupnostih občine. Tako je bil pri skupščini občine ustanovljen svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito, pri temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter krajevnih skupnostih pa enotni odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Kot pomožni organ za področje družbene samozaščite in varnosti, je bil pri občinskem svetu ustanovljen odbor za družbeno samozaščito in varnost, pri izvršnem svetu skupščine občine pa tudi kolegijski organ za področje družbene samozaščite, varnosti in notranjih zadev. Pri nekaterih odborih za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v temeljnih samoupravnih skupnostih pa je bil za področje družbene samozaščite imenovan pododbor ali komisija, v nekaterih odborih pa je za to področje še posebej zadolžen član odbora.

Pretežni del organizacij združenega dela z več TOZD je poleg odborov v temeljnih organizacijah združenega dela, ustanovilo tudi odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na ravni delovne organizacije za usklajevanje skupnih nalog na teh področjih.

Statut skupščine občine je izpopolnjen s spremembami in dopolnitvami, s katerimi so določene pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov ter ostalih nosilcev uresničevanja družbene samozaščite. V njem je opredeljena tudi pristojnost občinskega sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito.

Temeljne samoupravne skupnosti so več ali manj zadovoljivo v pravilnikih, statutih in drugih splošnih samoupravnih aktih že opredelile pravice in dolžnosti delovnih ljudi in občanov, organov upravljanja, po-

slovodnih organov, sveta krajevnih skupnosti in odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito na področju družbene samozaščite, ter določile oblike in način njenega izvrševanja.

Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito je sprejel priročnik za svoje delo na področju družbene samozaščite in varnosti, ter v svojem poslovniku opredelil način in izvrševanje nalog na področju družbene samozaščite, varnosti in notranjih zadev.

Pretežna večina temeljnih samoupravnih skupnosti je več ali manj kvalitetno že izdelala oceno svojih »varnostnih razmer«, kot podlago svojega »varnostnega načrta« oziroma »načrta samozaščitnih varnostnih ukrepov«, kateri pa so še v fazi izdelave pri večjem delu temeljnih samoupravnih skupnosti.

Vse večje temeljne in druge organizacije združenega dela s področja gospodarske in negospodarske dejavnosti so ustanovile enoto narodne zaščite in po predhodnem soglasju sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito skupščine občine, imenovala njihove načelnike. Nekatere številčno manjše delovne organizacije pa so se vključile v enoto narodne zaščite krajevnih skupnosti, na kateri ima delovna organizacija sedež. Za delo narodne zaščite so odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v glavnem že izdelali »poseben načrt« v skladu z »varnostnim načrtom« oziroma »načrtom samozaščitnih varnostnih ukrepov«. Intenzivno se dela na pridobivanju oziroma vključevanju delovnih ljudi in občanov v enoto narodne zaščite, njeni opremljenosti z oznakami in drugimi rekviziti ter za oborožitev.

Za uspešno usklajevanje dotedanje organiziranosti družbene samozaščite z določili zakonov in za njeno uresničevanje po ustavi in teh zakonov je bilo organiziranih 30 seminarjev za tiste strukture v temeljnih samoupravnih skupnostih in občinah, ki so najbolj odgovorne za to področje. Za nekatere večje delovne organizacije in krajevnih skupnosti pa je bil organiziran tudi dvodnevni seminar.

Odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pa so bile v pomoč za njihovo delo pri organiziranju, pravno normativne ureditve v pravilnikih in statutih in uresničevanja družbene samozaščite, dostavljene knjižice o družbeni samozaščiti in priročnik o delu narodne zaščite. Poleg tega pa je svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito posredoval obširna navodila in smernice ter dajal ostalo pomoč za organiziranje in uresničevanje družbene samozaščite in uveljavljanje narodne zaščite.

Svet je prav tako izdelal in sprejel »varnostno situacijo občine za leto 1976« ter smernice in naloge na področju družbene samozaščite in varnosti v njeni zvezi. Ta dva dokumenta bosta služila odboru za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri dopolnjevanju ocene »varnostnih razmer« v svojem okolju in pri izdelavi varnostnih načrtov.

14. Splošna in ostala proračunska poraba v občini

Po podatkih za tretje trimesečje leta 1977 izhaja, da je bilo, v primerjavi s sprejetim planom, realizirano:

— proračunskih prihodkov	72,5 %
— proračunskih odhodkov	64,6 %

To pomeni, da so prihodki bili dokaj usklajeni z dinamiko plana, nižja realizacija odhodkov pa je bila dosežena predvsem na področju negospodarskih investicij (37 %) in pri komunalni dejavnosti (52 %). Vse ostale pomembnejše dejavnosti so financirane v skladu s sprejetim planom.

Upoštevajoč dejstvo, da je priliv proračunskih prihodkov v zadnjem trimesečju najmočnejši in predstavlja približno 30–35 % letnega priliva, smemo predvideti, da bo plan prihodkov do konca leta presežen za okoli 7–9 %.

Iz sprejetega proračuna za leto 1977 je razvidno, da so prihodki iz naslova davkov, prometnih davkov in taks v primerjavi z letom 1976 povečani za 2,8 %. Po predvideni realizaciji proračunskih prihodkov za leto 1977 pa izhaja, da se bodo le-ti povečali za nadaljnjih 8 %, kar bi bilo še vedno v skladu s sprejeto republi-

sko resolucijo, da sme proračunska poraba naraščati največ do stopnje 10,8.

Na podlagi 3. in 18. člena dogovora o splošni porabi v Ljubljani pa bi presežena sredstva (prihodki realizirani nad sprejetim planom) smeli uporabiti:

- za poravnavo obveznosti občin do samoprispevka I,
- za valorizacijo osebnih dohodkov,
- za financiranje drugih nalog na področju splošne porabe,
- za program ljudske obrambe.

Zgoraj citirana določila bomo upoštevali ob sprejemanju rebalansa občinskega proračuna in pri sprejemanju aneksa k dogovoru o splošni porabi v Ljubljani.

15. Družbenopolitična skupnost in družbenopolitične organizacije

Občinska skupščina, njeni organi in telesa so se aktivno vključili v prizadevanja za uresničevanje smernic družbenega plana v letu 1977. Delegati in organi skupščine so z neposrednim spremljanjem uresničevanja temeljnih ciljev in nalog, predvsem pa z opredelitvijo vseh nosilcev gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja občine, in ob vsaki obravnavi poročil o uresničevanju družbenega plana ter drugih dokumentov s področij plana, s sprejemanjem konkretnih sklepov, usmeritev in priporočil organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim ter drugim organizacijam in skupnostim prispevali bistven delež k uresničevanju smernic.

Pomembnost tematike in potreba po usklajenem delovanju delegatske skupščine družbenopolitične skupnosti in delegatskih skupščin posameznih interesnih skupnosti je v I. polletju 1977 pripeljala do uspešnih skupnih zasedanj zboru združenega dela in skupščine raziskovalne skupnosti ter zbora krajevnih skupnosti in skupščine stanovanjske skupnosti. Taka oblika skupnega delovanja nedvomno izraža vsebinski napredek razvijanja delegatskega sistema in doprinese h konkretnemu in učinkovitemu reševanju obravnavane problematike.

Zbori občinske skupščine so obravnavo tematike, ki so jo predhodno sprejeli s programi svojega dela in se za njeno uresničevanje zavezali s sprejemom družbenega plana občine in smernic za uresničevanje družbenega plana za leto 1977, izvajali na skupnih in ločenih zasedanjih v odvisnosti od vsebine obravnavanih gradiv.

Tako so delegati skupščine s sprejemanjem poročil, predvsem pa pristopom ali sprejemanjem konkretnih aktov in predpisov, kot so: DD o skupnih osnovah in merilih za podeljevanje priznavalnin udeležencem NOV, SS o ustanovitvi komunalne skupnosti občine Ljubljana-Siška, SS o ustanovitvi protipožarne skupnosti, SS o ustanovitvi skupnosti za pospeševanje kmetijstva in gozdarstva, urbanistični plani in zazidalni načrti, poročilo o kadrovske politiki, enoten plan razvoja krajevnih skupnosti s financiranjem iz združenih sredstev delavcev TOZD in drugih delovnih skupnosti za leto 1977, poročilo o inovacijski dejavnosti, poročilo o uresničevanju sklepov skupščine s področja gospodarstva, poročilo o uresničevanju družbenega plana za leto 1976 in poročilo o uresničevanju družbenega plana za I. polletje 1977 ter drugi dokumenti in gradiva z vrsto konkretnih sklepov dajali osnovne usmeritve in določali aktivnost na vseh področjih uresničevanja družbenega plana.

S takim neposrednim pristopom in veliko aktivnostjo so delegati skupščine in drugi organi bistveno prispevali, da se samoupravno družbeno planiranje kot sestavina samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov in temelj skladnejšega družbenega ter gospodarskega razvoja vse bolj uveljavlja v vseh organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih organizacijah in skupnostih.

Delegati skupščine so za področja uresničevanja določil zakona o združenem delu imenovali posebno komisijo za spremljanje izvajanja vsebine zakona o združenem delu.

Izvršni svet in drugi organi skupščine so skladno s sklepi in usmeritvami skupščine ter na podlagi doku-

mentov in predpisov ter programov dela, s pravočasno pripravo gradiv in predlogi usmeritev aktivnosti, prispevali k učinkovitejšemu delovanju delegatske skupščine.

V izvršnem svetu je bil dan poudarek obravnavi in obdelavi dokumentov in gradiv s področja urejanja prostora, zemljiškega prostorskega plana opredelitve tras avtocest in drugih rezervatov s ciljem skladnejšega prostorskega razvoja in zagotovitve novih proizvodnih površin ter racionalnejše izrabe obstoječih. S skladom skupnih rezerv občine je bila izdelana analiza stanja investicijske dejavnosti gospodarstva in v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami ter predstavniki banke zavzeta stališča do dinamike in financiranja njene izvršitve. Izvršni svet je dalje neposredno posegel v racionalnejše organiziranje delovnih organizacij s področja osnovnega šolstva in otroškega varstva. Bdel je nad smotno izrabo sredstev splošne porabe v cilju vključevanja politike gospodarske stabilizacije tudi na to področje. Spremljal je izvajanje sprejetih stabilizacijskih in sanacijskih načrtov v organizacijah združenega dela, o čemer je najmanj trimesečno informiral zbere skupščine.

Družbenopolitične organizacije so prek svojih organov in vseh subjektivnih sil aktivno posegale na vsa področja, tako gospodarskega kot družbenega razvoja. Predvsem so se zavzemale za dosledno spoštovanje in izvajanje sprejetih dokumentov celotnega družbeno-ekonomskega razvoja občine, mesta in republike.

Prek svojih organov (SZDL — Svet za ekonomske odnose in koordinacijski odbor za stabilizacijo in varčevanje, ZSS — Komisija za družbenoekonomske odnose, ZKS — Komisija za družbenoekonomske odnose idr.) so vodile iniciativo za usklajevanje in urejanje odprtih vprašanj pri vseh tistih organizacijah združenega dela, ki so v letu 1976, v I. trimesečju in polletju 1977 izkazovale poslovno izgubo. Konkretna pomoč, ki je bila ugodno sprejeta, je imela za edini cilj spremeniti negativne gospodarske tokove v pozitivno smer. Občinska konferenca ZKS je organizirala po teh vprašanjih posebna problemska zasedanja.

Družbenopolitične organizacije so prek svojih organov vsestransko posegale v spoštovanje začrtane politike usklajevanja zahtev družbenih dejavnosti z možnostmi, ki jih ustvarja gospodarstvo. Izrazitejša je bila iniciativa za uskladitev bilance vseh oblik porabe tako v občini kot mestu. Potrebno je bilo podvzeti vrsto aktivnosti, posebno prek sindikata neposredno v gospodarstvo, ki je posamezne pláne razvoja družbenih dejavnosti sprejemalo.

Sistemu samoupravnega družbenega planiranja od osnovnih nosilcev navzgor je bil dan poseben poudarek. Družbenopolitične organizacije so vztrajale, da samoupravno planiranje zaživi v polnem smislu resnično v duhu ustavnih določil in že uveljavljenega zakona o združenem delu. Z njihovo neposredno aktivnostjo, čeprav so prisotni še vedno nekateri administrativni postopki za usmerjanje razvoja, so mnoge težave v sistemu samoupravnega planiranja premošene, spremenjene in posodobljene.

Na področju kadrovske politike so družbenopolitične organizacije uveljavljale vsestransko sprejeta stališča, ki so vsebovana v zadevnih dokumentih. Verifikacija kadrovskega rešitve, tako v gospodarstvu kot negospodarstvu je bila dosledna. Tudi vprašanje izvajanja sporazumov o štipendiranju ni bilo zanemarjeno. Občinska konferenca ZKS je vprašanju kadrovske politike posvetila posebno zasedanje in sprejela konkretna stališča, sklepe in usmeritve za nadaljnje delo.

Družbenopolitične organizacije, predvsem pa SZDL prek svojih organov, so se dosledno zavzemale za utrjevanje in dogradnjo samoupravne organiziranosti krajevnih skupnosti. Tako so v fazi priprave tudi iniciative, da se v KS Dravljje formira nova krajevna skupnost. V pripravi so tudi postopki, da se s teritorialnimi razmejitvami in spremembami tudi vprašanje uredi tudi v KS Zg. Siska, Hinko Smrekar in Milan Majcen. Ovira za uspešnejše reševanje tega vprašanja je predvsem materialna osnova.

Z ozirom na bližajočo skupščinske volitve, ki bodo predvidoma maja 1978, je treba zabeležiti vrsto aktiv-

nosti, ki jih izvajajo volilne in kadrovske komisije v zvezi z evidentiranjem možnih kandidatov, tako za člane delegacij kot prevzem vodstvenih funkcij.

V postopku so usklajevanja statutih ljubljanskih občin in mesta, kakor tudi statutih krajevnih skupnosti in prilagajanja posameznim določbam novih zakonskih predpisov. V tej zvezi gre za urejanje nekaterih odprtih vprašanj samoupravne organiziranosti družbenopolitičnih skupnosti in krajevnih skupnosti in prilagajanje te organiziranosti tokovom, ki so zabeleženi in imajo namen odločanje čimbolj neposredno približati delavcem, delovnim ljudem in občanom.

Družbenopolitične organizacije so v tem obdobju posredovale delegatski skupščini tudi ocene samoupravne organiziranosti združenega dela in uveljavljanja delegatskega sistema v krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih. Preciznejša ocena, ki bo odraz analize na tem področju, bo dana skupaj z ugotovitvijo, kako so izvršene priprave za evidentiranje možnih kandidatov za nove volitve. Ob tem je že ugotovljeno, da so delegacije in konference delegacij predvsem na področju družbenih dejavnosti ob razpravah in sprejemom srednjeročnih planov razvoja, uspešno opravile izpit.

(Ocena povzeta po polletju)

OSNOVNA IZHODIŠČA ZA OBLIKOVANJE NALOG PRI IZVAJANJU PLANA V LETU 1978

Gospodarska gibanja v zadnjih mesecih in ocena osnovnih materialnih okvirov razvoja do konca leta 1977 kažejo, da še vedno veljajo osnovne ugotovitve iz poročila o izvajanju družbenega plana v letu 1976 in I. polovici leta 1977, ki ga je predložil izvršni svet skupščini. Kot je ugotovljeno, osnovni problemi pri izvajanju družbenega plana niso v doseženih kvantitativnih rezultatih, temveč izhajajo iz nezadostnih kvalitativnih premikov na nekaterih bistvenih področjih, zlasti:

- zaostajanje pri uveljavljanju samoupravnega družbenega planiranja. Na tem področju so se v letu 1977 izdvojili predvsem naslednji problemi: neizpolnjena organizacija analitsko-planskih služb in razvojno-investicijskih služb glede na zahteve pri uveljavljanju novih družbenoekonomskih odnosov; odsotnost srednjeročnih planov v približno 40 DO ali TOZD, odsotnost enotnih metodologij planiranja in spremljanja uresničevanja planov in drugi;

- zaostajanje v uveljavljanju kvalitativnih dejavnikov razvoja, kar se globalno kaže v nezadostnem povečanju družbene produktivnosti dela, v velikih nihanjih v proizvodnji in razvoju, izvozu in uvozu ter v investicijah v osnovna sredstva;

- neizdelani sistemi razporejanja čistega dohodka in delitve osebnih dohodkov, ki omogočajo hitrejše naraščanje realnih osebnih dohodkov na zaposlenega od rasti produktivnosti dela;

- poslabšanje razmerij v zunanjetrgovinski menjavi zaradi zmanjševanja izvozne aktivnosti ob še vedno veliki odvisnosti od uvoza, ob tem, da se regionalna struktura blagovne menjave s tujino le počasi spreminja;

- nedosledno izvajanje politike gospodarske stabilizacije na vseh nivojih, predvsem pa preveč avtonomno obnašanje vseh oblik porabe neodvisno od rasti družbene produktivnosti dela.

Ta in še nekatera druga vprašanja bodo morali nosilci razvoja v prihodnjem letu razrešiti prav na izvajanju nalog, dogovorjenih za ta področja, saj so materialni okvirji in možnosti družbenoekonomskega razvoja v letu 1978 v veliki meri pogojeni z razreševanjem teh temeljnih nalog in osnovnih značilnosti gospodarskih gibanj v letošnjem letu. V svetu se pričakuje po dosednji sorazmerno ugodni gospodarski rasti v razvitih državah, ki je bila v I. polletju 1977 višja od predvidene, postopno umirjanje do konca leta, kar bo značilno tudi za I. polletje prihodnjega leta.

Po republiških ocenah lahko ugotovljamo, da bodo cene rastle v letošnjem letu po naslednjih stopnjah rasti v povprečju:

Cene industrijskih izdelkov	9 %
Cene pri proizvodnji	12 %
Cene na drobno	17 %
Cene kmetijskih pridelkov	13 %
Splošne cene na drobno	15 %
Cene storitev	14,5 %
Življenjski stroški	

Prizadevati si moramo, da s skupnimi naporii uresničimo v letu 1978 umirjeno rast cen in obvladamo stopnjo inflacije pod povprečjem leta 1977.

Po podatkih, ki smo jih zbrali iz gospodarstva občine, ocenjujemo, da bi realna rast družbenega proizvoda v letu 1978 morala biti med 7 in 8 %, v kolikor želimo delno nadoknaditi zaostanek iz leta 1976 in omogočiti, skladno s predvidevanji, uresničitev družbenega plana za celotno srednjeročno obdobje.

Zaposlenost naj ne bi presegla 2,8 % rasti, kar bi omogočilo, da bi se uskladili s povprečno srednjeročno

stopnjo rasti zaposlenosti, ob tem, da moramo povečati letošnjo stopnjo rasti produktivnosti dela in njeno večjo strukturno udeležbo v prirastu družbenega proizvoda.

V letu 1978 naj bi bil najpomembnejši generator gospodarske rasti investicijska dejavnost in izvoz blaga, kateri bi moral porasti za okoli 10 %, seveda pod pogoji doslednega uveljavljanja kvalitativnih dejavnikov razvoja, tako pri realizaciji investicij kot zmanjšanju odvisnosti od uvoza.

Tako zastavljene naloge na področju dviga produktivnosti dela, družbenega proizvoda in boja proti inflaciji, se morajo odraziti tudi na krepitvi življenjskega standarda prebivalstva, posebej na soodvisni rasti osebnih dohodkov od rasti družbenega proizvoda. Realni osebni dohodki naj bi rastle za okoli 4 %.

Oktober 1977

Izvršni svet
Skupščine občine
Ljubljana-Siška

OSNUTEK SMERNIC za uresničevanje družbenega plana

OBCINE LJUBLJANA-SIŠKA
ZA OBDOBJE 1976-1980
V LETU 1978

Izhajajoč iz temeljnih ciljev, nalog in obveznosti pri uresničevanju družbenega plana in dogovora o osnovah družbenega plana občine Ljubljana-Siška za obdobje 1976-1980 in ob upoštevanju osnovnih ugotovitev ocene za izvajanje družbenega plana v letu 1977 in predvidevanj za leto 1978 ter na podlagi 155. člena statuta občine Ljubljana-Siška in 92. člena zakona o temeljnih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, je skupščina občine Ljubljana-Siška na skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne sprejela

SMERNICE

za uresničevanje družbenega plana
občine Ljubljana-Siška za obdobje
1976-1980 v letu 1978

S temi Smernicami so se delavci, delovni ljudje in občani občine Ljubljana-Siška dogovorili, da bodo zastavljene naloge v letu 1978 zagotovile preokret v politiki uveljavljanja z družbenim planom opredeljenih temeljnih ciljev in nalog v gospodarjenju. Z novimi sistemskimi rešitvami so podani pogoji, da odločanje o pridobivanju in razporejanju dohodka dejansko postane oblika neposrednega odločanja delavcev v združenem delu. Ta usmeritev pa zahteva dosledno politiko in ukrepe, ki bodo spodbujali delavce v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela za racionalnejše gospodarjenje z minulim in tekočim delom, za var-

čevanje in za čimbolj učinkovito uporabo materialnih in finančnih pogojev za delo in razvoj. S krepitvijo materialne baze združenega dela ustvariti pogoj za učinkovitejše reševanje protislovij v razporejanju in delitvi dohodka prek sporazumov in dogovorov, pri čemer pa mora biti združevanje dela in sredstev usmerjeno v večjo kvaliteto dela in v zagotavljanje stabilnejših pogojev za delo in življenje. Tako začrtana politika mora biti v letu 1978 dosledno spoštovana in prisotna v vsaki odločitvi.

Delegatska skupščina občine Ljubljana-Siška izpostavlja naslednje osnovne usmeritve pri uresničevanju ključnih ciljev in nalog v letu 1978:

1. Intenziviranje procesa samoupravne organiziranosti delovnih ljudi v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih, na podlagi ustave, zakona o združenem delu in drugih zakonov, predvsem na področju uveljavljanja dohodkovnih odnosov, svobodne menjave dela, združevanja dela in sredstev ter izpopolnjevanju sistema samoupravnega družbenega planiranja.

2. Celovitejšo preosnovo obstoječega sistema nagrajevanja z usklajevanjem in izpopolnjevanjem samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke z doslednejšim uveljavljanjem principa nagrajevanja po rezultatih živega in minulega dela v skladu s prispevkom in v odvisnosti od rezultatov dela in poslovanja delovnih in temeljnih organizacij združenega dela.

3. Nadaljevanje procesa ustanavljanja internih bank in posebnih finančnih služb in njihovo vključevanje v bančni sistem prek temeljnih bank, s čimer se mora vse bolj zagotoviti neposredna in odločilna vloga združenega dela v organizaciji in usmerjanju denarnih tokov družbene reprodukcije, kot tudi neposredna pravica odločanja delavcev v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela o rezultatih svojega dela. Le z ustreznim organiziranjem finančne funkcije in odpiranjem žiro računov TOZD, je možno spremeniti do sedaj prevladujoče kreditne odnose v dohodkovne odnose na podlagi združevanja dela in sredstev.

4. Aktiviranje vseh subjektov in faktorjev za zagotavljanje stabilnejšega in dinamičnejšega gospodarskega razvoja, s povečanjem tehnične in tehnološke ravni, racionalnejše izrabe delovnega časa in proizvodnih zmogljivosti, modernizacije in avtomatizacije proizvodnih procesov, uvajanje sodobne organizacije dela s povečanjem deleža znanja in raziskovalnega dela, vse s ciljem povečanja udeležbe produktivnosti dela v prirastu družbenega proizvoda.

Nadaljevanje stabilizacijske politike z doslednim izpolnjevanjem nalog iz stabilizacijskih programov.

5. Krepitev akumulativne in reproduktivne sposobnosti organizacij združenega dela na osnovi povečanja reproduktivnosti dela in uspešnejšega gospodarjenja z